ВАҚТ ҒАНИМАТ, ТЕРИМГА ЯНАДА ЗЎР БЕРАЙЛИК!

БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

УЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ ВА ШАҲАР КОМИТЕТЛАРИ, МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ОБЛАСТЬ ВА ШАҲАР СОВЕТЛАРИНИНГ ОРГАНИ

201 (1721) | 9 октябрь, 1960 йил, якшанба | Баҳоси 20 тийин.

НЬЮ-ЙОРК. Совет делегацияси бошлиғи, СССР Министрлар Советининг Раиси Н. С. Хрушчев Ҳиндистон бош министри Ж. Неру томонидан БМТ Бош Ассамблеяси XV сессиясида иштирок этаётган бир қатор мамлакатларнинг бошлиқлари шарафига берилган зиёфатда қатнашди. Суратда: Н. С. Хрушчев ва Ж. Неру.

ТАСС фотохроникаси.

15 ТОННА ПАХТА ТЕРАМАН

Бригадамизда 88 гектар пахта майдони бор. Ҳар гектар ердан 28 центнердан пахта етиштиришимиз керак. Далаларимизда мўлжалдагидай ҳосил бор. Биз уни ўз вақтида йиғиштириб, давлатга топшириш учун қизғин кураш олиб бораяпмиз.

Бу йил ўқувчи ва студентларнинг пахта йиғим-теримида қатнашмаётганлиги бизнинг зиммамизга катта масъулият юклади. Агар биз иш унумини кескин оширмасак, кундан-кунга жадал ишлаб, об-ҳаво яхши бўлган шу кунларда планнинг бажарилишини таъминламасак, етиштирган ҳосилимиз қор-ёмғир остида қолади. Шунинг учун бригадамизнинг кўп теримчилари мавсумда 10-15 тоннадан пахта териш мажбуриятини олдилар. Мен Тошой Эргашева билан ўзаро мусобақалашганман. Иккаламизнинг мажбуриятимиз ҳам 15 тоннадан.

Сентябрда пахтамиз яхши очилмай, теримни дуруст бошлаб юбораолмадик. Ҳозирача 5 тоннадан ортиқ пахта тердим. Энди пахтамиз яхши очилди. Ғайрат қилсам, ҳар куни 200—250 килограммдан пахта теришим мумкин.

Бригадамизнинг ҳар қайси теримчиси кунлик иш нормасини анча ошириб бажараяпти. Ишимиз шундай бораверса, тез кунда планни бажарамиз. Кейин олинган мажбуриятнинг бажарилишини таъминлаймиз. Мен ҳам ўз сўзимда қатъий тураман.

Каромат ТУРСУНМАТОВА.
Сирдарё районидаги Куйбишев номли колхознинг теримчиси.

ҚАРИЯЛАР ТАШАББУСИ

Яқинда Киров районидаги 1-Кисловодск маҳалласида одатдан ташқари йиғилиш бўлиб ўтди: бу ерга тўпланганларнинг кўпчилиги маҳалланинг қариялари эди. Мажлисда маҳалла аҳолисининг пахтакорларга ёрдам бериши тўғрисидаги масала муҳокама қилинди. Шунда бу ерга келган кўпчилик қариялар ажойиб ташаббус кўрсатишди.

— Теримнинг боришини бизлар ҳам ҳар куни кузатиб турибмиз, — дейишди кексалар. Ҳозир тани-жони соғ кишининг ўрни далада. Шундай пайтда биз ҳам қўл қовуштириб ўтиришни ўзимизга эп кўрмаймиз. Далага чиқиб пахта теришда колхозчилар, совхоз ишчиларига ёрдам берамиз.

Бу ташаббусни маҳалланинг ҳамма кексалари маъқуллашди. Шундай қилиб 40 дан ортиқ қария далага отланди. Кексалар Уста Ширин, Кутузов, Сочинский маҳаллалари қарияларини ҳам теримда мусобақалашишга чақирдилар.

Н. ЗУФАРОВ.

КЕЧАЮ-КУНДУЗ...

ЯНГИЙЎЛ. 8 октябрь. (ЎзТАГ). Пахта териш машиналарининг чироқлари йироқ-йироқлардан кўзга ташланиб турибди. Бутун бир кенг далани бешта чироқ ёритиб турибди. Пахтазордаги ҳар бир чироқ механик-ҳайдовчига худди кундуздагидек кўриниб турибди.

Агрегат дала четига яқинлашиб, бункердаги пахтани бўшатади.

— Етар, ўн беш бункер бўшатдим! Салкам олти тонна келса керак,— дейди механик-ҳайдовчи.

Янгийўл районидаги Киров номли колхознинг механизатори Борис Шеремет ўз сменачиси билан биргаликда ҳар куни 6—7 тоннадан пахта термоқда.

Бу йил колхоз бутун ҳосилнинг 40 процентини машиналар билан териб олишга аҳд қилди. Машиналарнинг икки сменада ишлаши шу мажбуриятнинг бажарилишига ёрдам бермоқда.

Мажбуриятимни албатта бажараман

Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Турсуной Охунованинг ажойиб ишлари кўп хотин-қизлар қатори менинг юрагимга ҳам ўт солди. Механик-ҳайдовчи бўлиб, қўл билан эмас, балки машинада пахта теришга қизиқиб қолдим. Мана ҳозир ниятимга етдим. Вревскийдаги механизация мактабини битириб, Ўрта Чирчиқ районидаги Киров номли совхозда ишлаяпман.

Дастлаб машинани бошқариш, пахтани нобуд қилмай териш қийин бўлди. Бироқ Турсунали Асқаров, Тўхташ Тўрабеков сингари тажрибали механизаторлар менга яқиндан ёрдам беришди. Ўз тажрибаларини ўргатишди. Орадан бир-икки ҳафта ўтгач, кўзим пишиб қолди. Ҳозир сира қийналмай ишлаяпман. Кунига 4—5 тоннадан пахта тераяпман.

Илгари қўл билан кунига 100—150 килограммдан пахта терардим. Мана энди 4—5 тоннадан теряпман. Агар олган мажбуриятимни бажарсам, бир ўзим 20—25 чевар теримчининг ишини бажарган бўламан. Ҳозиргача 50 тоннага яқин пахта териб қўйдим. Бундан буён яна ҳам жадалроқ ишлайман. Далага эрта чиқиб, кеч қайтаман. Ишқилиб, мажбуриятимни бажараман.

Раиса БОҚИЕВА,
механик-ҳайдовчи.

КОЛХОЗ ПЕШҚАДАМЛАРИ

Улкан пахтазор... Ғўза баргларидан шабнам эндигина чиқиб келаётган қуёшнинг заррин нурларида симобдай йилтирайди. Қуйсиной енг шимариб, теримга киришди. У лўппи-лўппи пахталарни чаққонлик билан икки қўллаб терар, фақат олдинга қараб интилар, момиқдек оппоқ пахталар эса тўппа-тўғри этакка келиб тушарди. Қуйсиной тўлган этакларни пешма-пеш қанорга бўшатиб келарди.

Моҳир теримчи роппа-роса 2 этак пахта терганида унинг дугоналари келиб, теримга тушишди. Пахтазор бир зумда қизларнинг шўх ялла-рига, ҳазил-мутойиба аралаш хандон ташлаб кулишларининг акс садосига тўлиб-тошди.

— Қуйсиной бугун 250 килограмм терар эмиш...— гап бошлади ҳазилкашроқ Ойимхон.

— Ҳа, тонг отмасдан далага чиққан одам термайди дейсизлармиі?— ҳақ гапни айтди Мастура.

Қуйсиной қизларнинг гапларига қулоқ ҳам солмади. Ишида давом этди. Кечқурун табелчига ҳисоблатиб кўришди. Қуйсиной 257 килограмм, Ойимхон 154 килограмм, Мастура 168 килограммга етказишибди. Қизлар Қуйсинойни табриклай кетишди. Унга қойил қолишди.

Сорахон Шодмонова бошчилик қилаётган бригада фақат Гулистон районидаги «Ленинград» колхозида эмас, районда, ҳатто областда ўз ютуқлари билан шуҳрат қозонган. Бригада аъзолари бу йил 70 гектар пахта майдонининг ҳар гектаридан она-Ватанга 52 центнердан «оқ олтин» етказиб бериш учун курашмоқдалар. Бригадада кунига 5—6 тонна пахта терилиб, йиллик планнинг 2,5—3 проценти миқдорида «оқ олтин» топширилаётир. Чевар теримчи ўртоқ Қуйсиной Маматқулова кунига хирмонга 200—250 килограммдан пахта тўкмоқда. У мавсумда 30 тонна пахта териб бериш мажбуриятини олиб, райондаги кўпмингкилограммчилар ичида биринчи бўлиб ташаббус бошлади. Бригаданинг Мастура Ҳасанова, Ойимхон Норқулова, Шарофат Сафарова каби чевар теримчилари ҳам кунига 100—150 килограммдан пахта термоқдалар.

Шунингдек, колхознинг Баҳри Муродов бошлиқ бригадасида ҳам пахта йиғим-терими қизғин тус олган. Ғайрат билан терилган пахталар пешма-пеш давлатга топширилмоқда.

Ҳ. ХАЛИЛОВ.

ИККИ СМЕНАЛИ ГРАФИК БИЛАН

ЯНГИБОЗОР, 8 октябрь. (ЎзТАГ). Юқори Чирчиқ районидаги колхозларнинг механизаторлари Тошкент областида биринчи бўлиб, пахта териш агрегатларининг икки сменада ишлашини жорий қилдилар. Бу ердаги 29 та машинанинг ҳаммаси график бўйича 17—18 соатдан ишламоқда. Биринчи сменадаги механик-ҳайдовчилар эрталаб соат 8 дан кеч соат 6 гача ишласалар, иккинчи сменадаги механик-ҳайдовчилар кеч соат 6 дан кечаси соат 2 гача ишламоқдалар. Механизаторларга далаларда иссиқ овқат берилиб туради. Агрегатларга техника хизмати бевосита эгатларда олиб борилади.

«Правда» колхозининг механик-ҳайдовчилари икки сменада ишлашда юксак иш унумига эришдилар. Механик ҳайдовчи Эгамназар Дамиров «ХВС—1,2» агрегати билан ҳар сменада олти тоннагача, унинг сменачиси Комил Эралиев бўлса икки ярим-уч тоннадан пахта термоқда. Шундай қилиб ҳар бир машина билан нормадаги 4,5 тонна ўрнига 9 тоннада «оқ олтин» терилмоқда. Механик-ҳайдовчиларнинг икки сменада ишлаётганликлари туфайли «Правда» колхози ҳар куни давлатга йиллик планнинг уч ярим-тўрт проценти миқдорида пахта топширмоқда.

Свердлов номли, «Политотдел», «III Интернационал» ва бошқа колхозларда ҳам машиналардан икки сменада фойдаланиш усули жорий қилинмоқда.

БЕШ КУНДА 30 ПРОЦЕНТ

Чиноз районидаги Киров номли колхознинг ўртоқ Ҳайитбой Умбетов бошлиқ бригадаси 85 гектар ерда квадрат-уялаб чигит экиб, мўл ҳосил етиштирди. Бригада ҳамма ҳосилни машинада териб олиш учун курашмоқда. Механизаторлар дастлабки кунларданоқ унумли меҳнат қилаётирлар. Сарвар Бакиров, Манноп Ғаффоров, А. Абдусатторов ўртоқлар СХМ-48 машинасида 3000 — 3500 килограммдан пахта термоқдалар. Машина билан беш кунда 30 процент пахта терилди. Бригада ҳар гектаридан 35 центнердан пахта топшириш юзасидан олган мажбуриятини шараф билан бажариш учун терим суръатини кундан-кунга кучайтиряпти.

Колхозда машина терими билан бирга, қўлда пахта териш графигини ҳам ошириб бажариш учун курашаётган кўпмингкилограммчилар оз эмас. Ойсара Маметова, Ҳурмат Юнусова, Туйма Кўкмуродова, Замира Бўриева, Амина Исматуллаева, Карима Абдуғаффорова, Гулсара Эгамбердиева, Каромат Абдуғаффорова, Дилбар Қулмуродова сингари ўртоқлар кунига 150 — 200 килограммдан пахта термоқдалар.

И. ЎРИНБОЕВ,
А. АБДУРАҲМОНОВ,
А. ШОКИРОВ.

АЖОЙИБ МУВАФФАҚИЯТ

Юқори Чирчиқ район меҳнаткашлари Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг пленумини муносиб меҳнат совғалари билан кутиб олиш учун курашиб, давлатга гўшт сотиш юзасидан олган социалистик мажбуриятларини бажардилар. Район пландаги 1072 тонна ўрнига 2145 тонна гўшт сотди. Бу гўшт сотиш бўйича икки йиллик планни ташкил этади.

Район колхозлари ва совхозлари ўз имкониятларини ҳисоблаб чиқиб давлатга яна қўшимча равишда 50 тонна гўшт сотишга қарор қилдилар.

Н. С. ХРУШЧЕВНИНГ НЬЮ-ЙОРКДА БЎЛИШИ

НЬЮ-ЙОРК, 7 октябрь. (ТАСС махсус мухбири). БМТ Бош Ассамблеяси XV сессиясидаги совет делегациясининг бошлиғи Н. С. Хрушчев кеча кечқурун унинг шарафига Ҳиндистон бош министри Ж. Неру томонидан берилган зиёфатда ҳозир бўлди. Зиёфатда СССР Ташқи ишлар министри А. А. Громико, СССРнинг БМТ ҳузуридаги доимий вакили В. А. Зорин, СССРнинг АҚШдаги элчиси М. А. Меньшиков ва бошқа кишилар ҳозир бўлдилар. Зиёфатда Ҳиндистон томонидан Кришна Менон, Ташқи ишлар бўйича секретарь Датт, Ҳиндистоннинг БМТ ҳузуридаги доимий вакили Жха, Ҳиндистоннинг АҚШдаги элчиси Чагла ва бошқалар бор эдилар.

Зиёфат дўстона вазиятда ўтди.

* * *

НЬЮ-ЙОРК, 7 октябрь. (ТАСС). Кеча куннинг иккинчи ярмида БМТ Бош Ассамблеяси XV сессиясидаги совет делегациясининг бошлиғи Н. С. Хрушчев АҚШнинг кўзга кўринган жамоат арбоби Элеонора Рузвельт ҳузурида бўлди. У, Н. С. Хрушчев шарафига зиёфат берди.

Н. С. Хрушчев ва Элеонора Рузвельт ўртасида дўстона суҳбат бўлди, бу суҳбатда СССР Ташқи ишлар министри А. А. Громико иштирок этди.

* * *

НЬЮ-ЙОРК, 7 октябрь. (ТАСС). Бирлашган Миллатлар Ташкилоти ҳузуридаги журналистлар ассоциацияси бугун совет делегациясининг бошлиғи, СССР Министрлар Советининг Раиси Н. С. Хрушчев шарафига зиёфат берди. Зиёфатда Америка ва чет эл мухбирларидан кўп киши ҳозир бўлди.

Н. С. Хрушчев зиёфат вақтида гапирди ва сўнгра жуда кўп саволларга тўла ва батафсил жавоб қайтарди.

* * *

НЬЮ-ЙОРК, 7 октябрь. СССР Министрлар Совети Раиси ҳузуридаги матбуот группаси хабар беради:

Бирлашган Миллатлар Ташкилоти Бош Ассамблеясининг XV сессиясида қатнашаётган СССР делегациясининг бошлиғи, СССР Министрлар Советининг Раиси Н. С. Хрушчев еттинчи октябрда куннинг биринчи ярмида Бирлашган Миллатлар Ташкилоти ҳузуридаги совет ваколатхонаси биносида Эрон делегациясининг бошлиғи, Эрон ташқи ишлар министри Я. Озодийни унинг илтимосига кўра қабул қилди.

Суҳбат вақтида СССР ва Эрон ҳукуматларини қизиқтираётган масалалар тўғрисида гап олиб борилди.

Суҳбатда СССР ташқи ишлар министри А. А. Громико қатнашди.

СТУДЕНТЛАР ХАЛҚАРО СОЮЗИ VI КОНГРЕССИГА Н. С. ХРУШЧЕВ ТАБРИГИ

Ўртоқ Н. С. Хрушчев студентлар Халқаро союзининг Бағдоддаги VI конгрессига телеграмма юборди. У конгресс қатнашчиларини ва улар орқали турли мамлакатларнинг миллионларча студентларини табриклайди.

Маълумки, деб ёзади Н. С. Хрушчев, ёшлар, студентлар инсониятни ҳаяжонлантираётган энг муҳим проблемаларни ҳал этишга ёрдам бера оладиган актив кучдир. Азиз дўстлар, қуролсизланиш ва инсониятни мустамлакачиликнинг шармандали тартибларидан тўла озод қилиш проблемаси замонанинг ана шундай энг муҳим проблемалари эканлиги ҳақидаги менинг фикримга қўшиласизлар. деб ўйлайман. Планетамиздаги юз миллионларча кишиларнинг бахт-саодати ва равнақи, ёш авлоднинг келажаги ана шу проблемаларнинг муваффақиятли ҳал этилишига боғлиқдир.

Совет ҳукуматининг бошлиғи таъкидлаб ёзадики, конгресс юз миллионларча кишиларнинг эътибори замонанинг энг муҳим проблемалари ҳал этилаётган Бирлашган Миллатлар Ташкилоти Бош Ассамблеясининг мажлислар залига қаратилган тарихий бир пайтда тўпланди. Ўртоқ Н. С. Хрушчев студентлар ана шу проблемаларни ҳал этишга муносиб ҳисса қўшадилар, деб ишонч билдиради. (ТАСС).

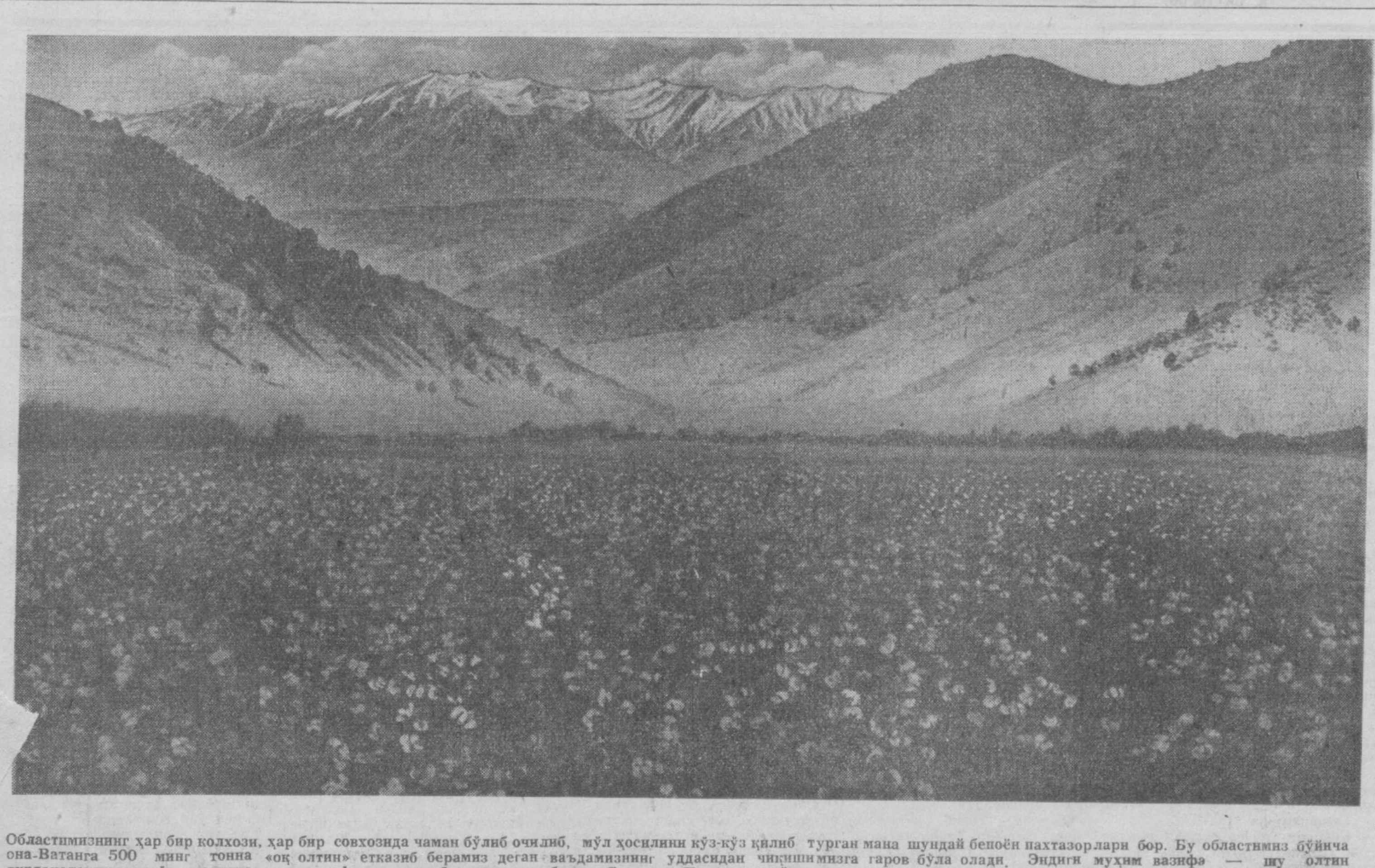

Областимизнинг ҳар бир колхози, ҳар бир совхозида чаман бўлиб очилиб, мўл ҳосилини кўз-кўз қилиб турган мана шундай бепоён пахтазорлари бор. Бу областимиз бўйича она-Ватанга 500 минг тонна «оқ олтин» етказиб берамиз деган ваъдамизнинг уддасидан чиқишимизга гаров бўла олади. Эндиги муҳим вазифа — шу олтин дурдоналаримизни ўз вақтида тез ва сифатли териб олишдан иборат. Суратда: Пискент районининг тоғ этаклари бағридаги пахтазорлари.

А. Абалян фотоэтюди.

(Социалистик мажбуриятга нисбатан процент ҳисобида)

Районлар ва совхозлар номи	Бир кунда	Мавсум бошидан	Районлар ва совхозлар номи	Бир кунда	Мавсум бошидан
РАЙОНЛАР БЎЙИЧА					
Юқори Чирчиқ	3,15	53,99	Сирдарё	1,96	28,73
Ўрта Чирчиқ	1,99	35,37	Оржоникидзе	1,49	25,10
Чиноз	2,07	34,23	Янгийўл	1,61	24,47
Пискент	1,84	32,27	Гулистон	1,51	24,02
Қуйи Чирчиқ	3,02	31,48	Бекобод	1,46	21,13
Бўка	2,16	29,77	Янгиер	1,57	20,71
Оққўрғон	1,72	29,23			
СОВХОЗЛАР БЎЙИЧА					
«Оққўрғон»	1,79	28,40	«Гулистон»	1,39	25,11
Киров номли	1,25	28,40	1-«Боёвут»	1,97	24,36
«Ўзбекистон ССР беш йиллиги»	2,79	28,18	«Социализм»	1,35	24,04
«Бўка»	2,40	28,16	1-«Далварзин»	1,72	23,21
3-«Боёвут»	1,47	27,87	«Чаноқ»	1,26	19,04
«Пискент»	1,56	26,41	2-«Далварзин»	1,39	18,76
«Мирзачўл»	1,34	25,28	«Дружба»	1,04	18,64
			2-«Боёвут»	1,26	17,89

Бугун кечагидан, эртага бугунгидан ҳам кўп пахта тайёрлаш учун астойдил курашайлик!

Шу кеча-кундузда пахта далаларида бўлган киши бу йилги мўл ҳосил дурдоналарини, улардан ҳосил бўлган тоғ-тоғ «оқ олтин» хирмонларини кўриб қувонади. Чаноғидан чиқиб, қуёш шуъласида товланиб турган лўппи-лўппи пахталарни қатра ҳам қолдирмай териб олгуси, бу билан эл хирмонига озми-кўпми ўз ҳиссасини қўшгуси келади.

Ҳозир катта-кичик ҳамма — илк баҳордан буён тер тўкиб меҳнат қилаётган азамат пахтакорлар ҳам, ер ҳайдашдан тортиб то ҳанузгача машина рулини моҳирлик билан бошқараётган механизаторлар ҳам, пахта элимизнинг олтин бойлиги, деб билган шаҳарлик биродарлар ҳам далада. Улар ҳозир фақат ҳосил тақдири тўғрисида ўйламоқдалар, шунинг учун ҳам ёнма-ён туриб, ҳамжиҳатлик билан пахта термоқдалар.

Мана, Карл Маркс номли колхознинг кенг қулоч ёйган пахта даласи. Ён-теварагимиз оппоқ либосга бурканган. Бир-бирига туташиб кетган яхлит карталарда ҳаворанг машиналар

ҲИММАТИНГИЗГА БАЛЛИ,
ШАҲАРЛИК БИРОДАРЛАР!

енгил сузиб юрибди. Ҳамроҳчимиз, колхоз раиси Семён Александрович Ян беш кундан бери 13 та машина пахта тераётганини, бунинг устига шаҳардан ҳашарчилар келиб, яхши ёрдам бераётганликларини айтди.

— Очиғини айтиб қўяқолай, яқин ўртагача теримда орқада қолиб келаётган эдик, ҳозир район бўйича учинчи ўринга чиқиб олдик, — деди у мамнун қиёфада, — ҳозир кунига икки ярим процентдан кам топширалётганимиз йўқ.

— Пахтангиз қийғос очилиб кетибди, бундан ҳам кўпроқ топшириш имконияти бор экан, — ҳамроҳлардан бири сўз қотди.

— Тўғри айтасиз, — раис тасдиқлади, — шу кунларда уч-уч яримдан ками кам.

Кун оғиб қолган. Йўлимиз тушиб колхознинг Усмон Каримов бошлиқ 7-бригадасида бўлдик. Бу ерда эркаклар ва хотин-қизлар бўлиб эллик-олтмиш чоқли одам пахта теришаяпти. Эпчил қўллар чаноқлардан чиқай деб турган пахталарни чаққонлик билан суғуриб олар ва уни этакларга солиб, яна бир хилдаги ҳаракатни айнан такрорларди. Чамаси 25 ёшлардаги бир йигит тиғиз тўлдирилган бир қанор пахтани елкасида даст кўтариб келди-да, хирмон тепасида турган ўрта ёшлардаги кишининг ёрдами билан тарозига қўйди.

— Роса 60 килограмм, — деди тарозибонлик қилаётган Омилхон Қодирхонов, — кимга ёзай? — сўради йигитдан.

— Галя Ёқубовага.

— Қойил, — деди Омилхон ака, — демак, тушгача икки қанор. Жами 115 килограмм.

— Қизларингизга ҳар қанча офарин ўқисангиз ҳам арзийди, бири-биридан қолишадиган кўринмайди, — деди ҳалиги қанор кўтариб келган йигит, — Муҳаббат билан Тамара кечгача 200 килограммга етказишмоқчи.

— Жуда соз, лекин йигитларимиз ҳам бўш келадиган эмас. Мираҳмад билан Қобил иккаласи мусобақа боғлашибди. Кунни кеча 150 килограммданга етказиб пахта теришди.

Омилхон ака бу сўзларни ҳамма эшитсин учун атайин овозини баландроқ кўтариб айтди. У кетма-кет келиб турган қанорлардаги пахтани тортиб олар экан, гоҳ тарозининг шайига, гоҳ хирмоннинг чўққига қараб, ўзида йўқ хурсанд эди.

Балки буларни шу колхоз аъзолари деб ўйларсиз. Йўқ, ундай эмас. Улар йиғим-теримда колхоз пахтакорларига ёрдам бериш учун келишган Тошкент шаҳридаги Киров номли 3-нон заводининг ишчи ва хизматчилари. Шаҳарликлар пахта далаларида етиштирилган бу йилги мўл ҳосилни ўз вақтида йиғиб-териб олишга отланган бир пайтда бу завод коллективи аъзолари ҳам йиғилишга тўпландилар ва якдил бўлиб, пахта теришга чиқиш истагини билдирдилар. Ана шунда заводда қолаётган ишчилар пахтакорларга ёрдам бериш учун жўнаб кетаётган ҳамкасбларининг иш нормасини ҳам ўзлари бажаришга қарор қилдилар. Шундан буён заводнинг 50 га яқин ишчи-хизматчиси Карл Маркс номли колхоз далаларида зўр ғайрат билан пахта теришаяпти.

— Заводда бўлиб ўтган йиғилишда, — дейди теримчиларга раҳбар бўлиб келган ўртоқ Қодирхонов, — ҳар бир киши бир ярим тоннадан пахта териб беришга аҳд қилинган эди. Кейинчалик йигит-қизларимизнинг ўзи «2 тоннадан терамиз» деган қарорга келишди. Тўғри-да, мана бу ҳосилни қаранг, чала қолдириб кетиб бўладими, ахир?!

Дарҳақиқат, бу завод коллективидан колхоз аъзолари жуда миннатдорлар. Чунки коллективнинг ҳар бир аъзоси терган пахта кунига ўрта ҳисобда 90—100 килограммданга тўғри келяпти. Сиз суратда кўриб турган Клавдия Белий, Тамара Мельникова, Мария Чубликова, Галя Ёқубова, Файзилла Абдуллаев, Мираҳмад Пўлатов, Мирвоҳид Соатов сингари кўпгина йигит-қизлар эса кунига 150—200 килограммга етказиб пахта термоқдалар. Теримчилар учун завод маъмурияти ва колхоз правлениеси томонидан яхши маданий-маиший шароит яратиб берилган. Улар ўртасида оммавий-сиёсий ва тарбиявий тадбирлар ҳам намунали йўлга қўйилган. Бу ишларнинг ҳаммасига завод партия бюросининг аъзоси Ҳабий Соатов ва тажрибали ишчилардан Омилхон Қодирхонов ўртоқлар бошчилик қилмоқдалар.

— Биз шаҳарлик биродарларимиздан жуда миннатдормиз, — дейди бригада бошлиғи Усмон Каримов, — уларнинг ёрдами билан 12 октябргача пахта тайёрлаш йиллик планини бажаришни мўлжаллаяпмиз.

Тошкентдаги 2 ва 6-нон заводларининг ишчи-хизматчиларидан бир қисми ҳам шу колхозда анчадан буён пахта термоқда.

— Ҳимматингизга балли, шаҳарлик биродарлар!

А. ШЕРМУҲАМЕДОВ.
Оққўрғон райони.

Директор Игнатенко нималар дейди

Бу одам гапга чечан. Районда мажлис, йиғилиш бўлса, албатта сўзга чиқади. Оғизда ҳамма ишни қойил қилиб ташлайди. Бу гал ҳам шундай бўлди.

— Биз, — деди у залга эмас, президиумга қараб, — биз, ўртоқлар, жуда астойдилмиз. Бор одамимизни пахта теримига тўла сафарбар қилганмиз. Машиналаримиз қойил қилиб ишлаяпти. Меҳнат унумдорлиги юқори. Мана бугун пленумда кўп гаплар айтилди. Шу гаплардан хулоса чиқариб, суръатни яна оширамиз. Планни бажармай қўймаймиз...

— Кечирасиз, бир минут, — нотиққа мурожаат қилди район партия комитетининг секретари ўртоқ Хуснитдинов, — совхозда район партия комитети томонидан тасдиқланган график бажарилмаётир. Бунга сабаб нима?

Директор Игнатенко бир нафас жим қолди. Афтидан у, тўсатдан берилган саволга осонгина жавоб бериш йўлини қидирарди.

— Биласизми, ўртоқлар, — пинагини бузмай гапирди у, — графикда бизга ҳаддан ташқари кўп одам биркитилган. Аслида бизда одам кам...

— Посёлка Советининг рўйхатида ишга яроқли кишилар жуда кўпку. Ҳозирги кунда шуларнинг ярмидан кўпрогигина пахта теримида қатнашмоқда. Бунга нима дейсиз?

— Бу тўғри, — ноилож иқрор бўлди директор.

— Сиз совхозга бугун ёки кеча борганингиз йўқ, шундайми?

— Тўғри.

— Бўлмаса, нега олма пиш, оғзимга туш деб ўтирибсиз?

Директор Игнатенко яна гапни айлантирди. Терим суръатининг пастлигига техника ремонтининг сифатсиз ўтказилганлиги сабаб бўлмоқда, деб жиғи-бийрони чиқди. Пировардида яна «кучимиз етишмайди»га ўтди.

— Ўтган йили анча студент ёрдамга келувди. Бу йил аҳволимиз оғир бўлаяпти. Машиналарни яхши ишлатсак ҳам ёрдамчиларнинг ўрнини тўлдиролмаяпмиз. Сентябрда 35—40 процент пахта тайёрлашимиз керак эди. Кучимиз озлигидан 15 процент ҳосилни йиғиб олдик. Энди октябрда 80 процент ҳосил тайёрлайсан деяпсизлар. Қани айтингларчи, Бекобод тарихида ҳеч қачон октябрда 80 процент пахта тайёрланганми? Йўқ. Ҳали мен бунақа суръатни кўрмаганман.

Директор «қойил қилдимми» дегандай залдагиларга мағрурона кўз ташлади. Шу пайт залнинг орқа томонидан эшитилган бир гап унинг миясида данак чиққандай бўлди.

— Илгари кўрмаган бўлсангиз, энди кўрасиз. Уқуви бор раҳбарлар бошқараётган хўжаликлар ҳозироқ йиллик планини бажариб қўйишди. Бу ҳам илгари тарихда мисли кўрилмаган суръат. Октябрда ҳам графикни бажармаймиз демоқчисиз шекилли?

— Йўғе, бажармай бўладими. Иложимиз борича ҳаракат қиламиз...

Директор Игнатенко район партия комитетининг яқинда бўлиб ўтган пленумида ҳақли суратда жуда кўп таъналарни эшитди. Ахир, районнинг пахта тайёрлаш соҳасида орқадан иккинчи ўринда судралиб келишига сабабчи бўлаётган хўжаликларнинг бири «Чаноқ» совхози-да. Шунинг учун пленум совхозда терим суръатининг пастлигини қаттиқ қоралади. Машина терими ёмон ташкил қилингани алоҳида қайд қилиб ўтилди. Игнатенко яна «танқиддан хулоса чиқарамиз, суръатни оширамиз» деб ваъда берди. Бироқ у ўз ваъдасининг устидан чиқмаётир. Шу кунларда совхоз кунига 3 процент атрофида пахта тайёрлаши мумкин. Шундай қилиш керак ҳам. Бироқ кунига 1,5, кўпи билан 1,7 процент пахта терилмоқда.

Хўш, совхозда терим суръатини ошириш имкониятлари борми? Бор. Бўлганда ҳам анча. Мана шулардан биттаси. 5 октябрда машина билан 19 тонна 800 килограмм пахта терилган. Ҳолбуки, бу хўжаликда 30 га яқин пахта териш машинаси бор. Энди бундай ҳисоб-китоб қилайлик. Мавжуд машинанинг 14 таси «ХВС-1,2». Агар буларнинг ҳар бири лоақал 3 тоннадан пахта терганида ҳам 42 тонна бўларди. Қолган терим машиналари билан 15—20 тонна пахта териш мумкин. Демак, ҳамма машиналар унумли ишлаб турса, бир кунда 60—70 тонна, ҳатто ундан ҳам ортиқ пахта териш имконияти бор.

«Чаноқ» совхозидаги аҳвол ана шундай. Директор Игнатенко илгари ҳам бутун районга танилган ваъдабоз эди. Ҳозир ҳам шундай бўлиб қолмоқда. Мавсум бошидан 6 октябргача машинада ҳаммаси бўлиб 179 тонна пахта терилган-у, директор «ишимиз яхши» дейишини қўймайди. Агар ишнинг ёмонлиги тўғрисида гап боргудай бўлса, ўз айбини беркитиш учун бировларнинг оёғидан тортади. Пойма-пой гаплар гапириб, раҳбарларни чалғитади. Бундай қилишнинг уддасидан чиқолмаса, жуда келиштириб яна ваъда беради. «Бажарамиз, ўртоқлар, тузатамиз» дейди. Ҳамирдан қил суғургандай ўзини гап-сўзлардан осонгина қутилтириб қолади. Бизнинг ҳурматли директоримиз ана шундай одам.

С. СУЛТОНОВ,
«Тошкент ҳақиқати»нинг мухбири.

Машиналар тўла унум билан ишламаётир

Сирдарё районидаги Карл Маркс номли колхозда бу йил 900 тонна пахта машинада терилиши лозим. Колхозда 6 та пахта териш машинаси бор. Лекин бу машиналар билан пахта теришга пухта тайёргарлик кўрилмади. Машина терими учун ажратилган пахталар бегона ўтдан тўла тозаланмаган. Ҳозирги кунда бегона ўт агрегатларнинг унумли ишлашига халақит бермоқда.

— Бу ҳам майли-я, — дейди механик-ҳайдовчи С. Бойназаров, — ўқариқлар яхши текисланмаган. Агрегатлар кирадиган, қайриладиган, айланадиган жойлар ҳам яхши тайёрланмаган.

Далаларни айланиб кўрдик. Ҳақиқатан ҳам механик-ҳайдовчининг куйиниб гапираётганича бор экан. Мана, машина оралаган карталар. Ҳар қадамда тўкилиб қолган оппоқ пахталарни кўрасиз. Машиналарнинг шпинделига ўт ўралашганидан пахта чала терилган.

Машиналарнинг унумсиз ишлаётганлигига яна шу нарса ҳам халақит бермоқдаки, бу ерда машина учун яхлит карталар ажратилмаган. У ёки бу механизатор машина билан пахта тергудек бўлса, бир кунда 2—3 ерга кўчиб ишлашига тўғри келади. Шу туфайли беш кунда олтита машина билан 27 тонна пахта терилди.

Колхоз правлениеси машина теримига муносабатни тубдан ўзгартириб, агрегатларнинг тўла унум билан ишлаши учун ҳамма шароитларни яратиб бериши керак.

О. ЭРГАШЕВ,
Э. МАНГИТОВ.

ЎҚУВЧИЛАР ҲИССАСИ

Гулистон районидаги Ленин номли ўрта мактаб ўқувчилари ўтган йили «Гулистон» совхозининг 3-бўлимида пахта теришган эди. Ташаббус бу йил ҳам давом эттирилмоқда.

Ўқувчилар кучи билан бу ерда ҳар куни икки тоннадан ошириб пахта териляпти. Дарсдан сўнг пахта даласига чиқаётган ёш теримчилар фақат кейинги беш кун ичида 11 тонна «оқ олтин» териб, хирмонга тўкдилар. Теримда мактабнинг юқори синф ўқувчиларидан иборат комсомоллар бригадаси олдинда бормоқда.

А. АЛИМОВ.

Теримчилар ғайрати билан

120 гектар майдоннинг ҳар гектарида 45 центнердан ҳосил етиштириш учун бел боғлаган Сирдарё районидаги Ленин номли колхознинг Социалистик Меҳнат Қаҳрамони ўртоқ Сафарбой Холматов бошлиқ бригадасида терим авжига чиқди. Бригаданинг илғор теримчиларидан Т. Саъдиев, А. Сатторов, Р. Қосимова, Қ. Эрмакбоевалар кунига 150—170 килограммга етказиб пахта термоқдалар. Шу туфайли бригадада кунига 2 процент миқдорида пахта тайёрланаяпти.

Т. ДЎСМАТОВ,
Х. САТТОРОВ.

БИР КОЛХОЗНИНГ ЧЕВАР ТЕРИМЧИЛАРИ

Пахта йиғим-терими қизғин тус олган ҳозирги кунларда жуда кўп теримчилар ажойиб меҳнат намуналарини кўрсатмоқдалар. Буни Ўрта Чирчиқ районидаги «XX партсъезд» колхози мисолида ҳам кўрса бўлади. Колхозда кўпминг килограммчилар ҳаракати кундан-кунга авж олмоқда. Суратларда: (чапдан) Ҳ. Турғунбоева, К. Жодиқбоева, М. Хўжанова, Х. Қурбонова ўртоқлар бу колхознинг пешқадам теримчилари, улар ҳар куни 200—250 килограммдан пахта термоқдалар.

М. Шевелев фотолари.

МОҲИР МЕХАНИК-ҲАЙДОВЧИЛАР ТАЖРИБАСИДАН

БУНКЕР ТЎЛГАНДА...

(ОЧЕРК)

— Ука, нариги бригадага ўтадиган бўлдинг, пахтаси очилиб кетибди.

— Майли, ўтсам ўтавераман, — Файзулла бункердаги пахтани бўшатиб, эгатга киришга тараддудланаётган эди, уни бригадир Мамадалиев тўхтатди.

— Шошма, қаёққа кетаяпсан, бормайсанми!

— Ҳозирми?

— Ҳозир-да, бўлим бошлиғи, агроном айтди, кутиб туришипти.

Бу сўз механик-ҳайдовчига ёқмади. Эндигина картани яхши билиб, эгатларнинг саноғини, неча қатордан бункер бўшатишини аниқлаб олганда, бошқа бригадага ўтказишса. Тағин иш вақтида. Йўлни айланиб боришнинг ўзи бўладими. Қанча вақт кетади.

Файзулланинг пешонаси тиришди. Рулни энди бурашга тайёрланган қўли бўшашгандек ёнига тушди. Дуркин, миқти, келишган қоматини рулда туриб тиклади-да, атрофига, нариги бригадага ўтадиган йўлларга қаради. Шу чоқ бирдан юзида ўйчанлик пайдо бўлди, бир нарсани маъқул қилгандек бригадирга деди:

— Бўлмаса шу ердан бошлайман.

Бригадир аввалига ҳайрон бўлди, кейин маъқуллаб:

— Шундай қилсанг ҳам бўларкан, тўғри хирмондан чиқасан, — деди.

Мамадалиев бригадасининг машина тераётган картаси Худойберганов бригадасининг 10-картасига туташган. Карталарни арава йўли бўлиб турибди. Файзулла Ғайбуллаев ёрдамга борадиган шу Худойберганов бригадасининг хирмонига бутун картани айланиб бориш керак. 10-картада эса бугундан бошлаб машиналар теримга тушган. Файзулла йўлни бекорга айланиб юрмай, 10-картага ўта қолса, хирмонгача ярим бункер пахта териб боради.

Файзулла эрталабдан бери тераётган ўз картасига тўғрилаган машинасининг рулини қўшни бригадага бурди. Агрегатни йўлдан кўндалангига кесиб олиб ўтиб, карта бошида тўхтади:

— Шу эгатдан бошласам, тўғри кесиб чиқарман-а?

Бригадир Файзулла кўрсатган эгатга кўз ташлаб, ишонч билан:

— Тўғри чиқасан, анави машиналар, — бригадир чап томонда группа бўлиб ишлаётган уч «ХВС-1,2» ни кўрсатди, — охирги бориб келишда, худди шу эгатга тақалади. сен буёққа қараб, ўнгга териб қайтасан.

Механик-ҳайдовчи орқасига — 23-картада ўзи билан пахта теришган ҳамкасбларига, олдин-кейин тизилиб бункер тўлдираётган «СХМ» ларга қараб қўйди. Сўнгра машинасини гуриллатиб, эгат оралаб кетди. Эгатнинг бўйи 500 метр. Бункер тўлгач, этакдан бурилиб, хирмонга чиқилади. Худойберганов бригадасининг 9-картасида тераётган машиналар ҳам бункерни шу ерда бўшатади.

Хирмонда бригадир, яна уч киши пахтани бўшатиш, бункернинг ҳисобини олиш ишлари билан шуғулланади. Лекин, асосий ишчилардан ташқари анчагина одам бор. Бўлим бошлиғи, агрономи ҳам, совхознинг идора ходимлари ҳам шу ерда. Булар Арманистон ССР дан келган тўрт механизаторга машиналарнинг ҳаракатини тушунтиришмоқда. Меҳмонлар ҳар бир машинанинг юришини, группа бўлиб ишлаганда эгатларга навбати билан қандай ўтишини диққат билан кузатадилар. Улар «ХВС-1,2» машинасини бу йил биринчи марта ишлатишади, уни бошқаришни ўрганиш учун келганлар. Совхоз раҳбарлари ва механизаторлари меҳмонларга машинанинг хусусияти ва ишлашини синчиклаб тушунтиришга ҳаракат қилмоқдалар. Шунинг учун агрегатлардан кўз узмайдилар, дам 10, дам 9-картага тикиладилар.

Бирдан, ҳамма 10-картага қараб қолди. Картада эрталабдан бери иккита «ХВС-1,2» тераётган эди. Учинчиси қаёқдан пайдо бўлиб қолди? Одамлар бир-бирига қарашарди.

— Файзулла бўлса керак, — деди бригадир, — Мамадалиевдан ўтаяпти.

— Нега йўлдан келмайди? — бўлим агрономи Элчибеков таажжубланиб сўради.

— Машинани бекорга юргизмай, териб бораколай, деган бўлса керак.

— Бункерни қаёққа бўшатади?

— Хирмонга.

— Қайси хирмонга, сеникигами, Мамадалиевникигами? — агроном бригадирнинг юзига жиддий тикилди.

— Бизникига-да.

— Сеникига бўлса, ахир, нега уёқдан тушади. Бункер икки қатордан тўлади-ку.

Худойберганов ўйланиб қолди: Дарвоқе, «ХВС-1,2» икки қатордан бункер тўлатяпти. Карталарнинг узунлиги бир хил, Файзулла янглишдимикин.

— Ҳисобдан янглишган бўлса керак, ёки пахтанинг очилишига қараб уч қатордан тўлади, деб тахмин қилган.

Бригадирнинг сўзи агрономга ёқмади. У қўл силтаб:

— Бўлмаган хаёл, мана кўрарсан, икки қатордан тўлади, — деди.

Машина эгат оралаб келмоқда. Одамлар 9- картадан кўзларини олиб, 10- картага қарашди. Файзулла картанинг этагига етди-да, агрегатини орқага буриб, келган йўлига қайтди. Бункер қоқ ярим бўлган эди. Шу боришда картанинг нариги бошида тўлади. Пахтани ҳар қанча босса ҳам, учинчи қаторни териб буёққа келгунча бункерга сиғмай, тошиб кетади.

— Ана, кўрдингми, — деди агроном, — пахта яхши очилган, бир қатордан 200 килограммга яқин чиқаверади.

Бригадир индамади. Меҳмонлар блокнотларини олиб, бир нарсаларни ёзиб қўйдилар. Яна ҳамманинг кўзи Файзулланинг машинаси томонда. Машина кўринмайди. Чунки икки карта ўртасидаги йўлнинг икки томони дарахт. Нима бўларкин, деб туришганда, машинанинг товуши эшитилди. У тобора яқинлаша бошлади. «Файзулла пахтани нариги хирмонга бўшатиб келар» деб ўйлашган эди, у бункерини тўлдириб, йўлдан кела бошлади. Унинг чеҳрасида уялиш аломати бор. Юзи қизаринқираган. Машинасини хирмонга буриб тўхтади. Агроном унинг уялганини билиб индамади. Бункердаги пахта автомашинага бўшатилиб бўлгач, кулиб сўради:

— Нима қилиб эгатда адашиб юрибсан, Файзулла?

— Бир йўла териб кетақолай деб эдим, барибир, бекор кетди.

— Қаторнинг узунлигини билмасмидинг?

— Билар эдим. Ҳосили кўп экан, мен анави картага ўхшаган деб ўйлаб, яна бир келарман, деган эдим. Бир бориб келишдаёқ тўлди. Икки жойда тепкилаб босдим, бўлмаса сиғмас эди. 500 кило келар-а.

— Келади, келади, — агроном ёш механик-ҳайдовчининг мақсади нимада эканлигини англаб, ичидан завқланди: «Биз хатосини кўрсатмоқчи бўлсак, у терган пахтасини ҳисоб қилади».

— Қани юрчи, энди янглишмасасан-а, йигит?

— Янглишмайман, буёғининг ҳисоби маълум.

— Тўхтачи, — агроном рулни эгатга тўғрилаган Файзулладан яна сўради, — бугун қанчага олиб борасан?

— 6 тонна бўлмаса ҳам, 5 тоннадан ошади. Нариги бригадада 4 бункер тўкдим. Бу билан 5 бўлди.

Агроном унинг шошилаётганини сезиб, бошқа сўз айтмади. Файзулла машинасини зуд буриб, эгатга тўғрилади.

— Бу йигит бу йил 200 тонна пахта териш мажбуриятини олган, ҳозиргача 50 тоннадан оширди, — агроном меҳмонларга тушунтирди. Бўлимимизда бундайлар анча бор.

Худойберганов бригадаси 135 гектар ернинг ҳар гектаридан пландаги 29 ўрнига 35 центнердан пахта бериш мажбуриятини олган. Илгари бригаданинг 25 теримчиси билан бир процентга етар-етмас пахта терилган бўлса, машиналар ишга тушгач, кунлик ўсиш тўрт процентга чиқди. План ҳозир 50 процентдан ошди. Бу бригада мисолида совхознинг бошқа бўлим ва бригадаларининг терим суръати машиналарга боғлиқ эканини пайқаш қийин эмас. Совхозда ҳар бир ишчига 5 — 6 гектар, айрим бригадаларда ундан ҳам кўп пахта майдони тўғри келади. Агар, машина бўлмаса, бу ерда ҳосилни йиғиштириб олишнинг қанчалик оғирлиги ўз-ўзидан маълум. Совхоз энг арзон пахта етиштиради. Бу, механизацияга, айниқса, терим машиналаридан тўла ва унумли фойдаланишга боғлиқ.

— Биз, — дейди бригадир Худойберганов, — бу йил бир центнер пахтанинг таннархини ўтган йилги 74 сўм ўрнига 60 сўмга келтирмоқчимиз. 100 гектар ердаги ҳосилни машинада териб оламиз.

Бригадир сўзларкан, дам-бадам терим машиналарига қараб қўяди. Унинг ҳар бир қарашида машинага бўлган муҳаббат ва ишонч чеҳрасида барқ урарди. Агрегатлар унинг қатъий ишончини сезгандек, бир маромда, тўхтовсиз юриб турибди. Ҳозир 5 та «ХВС-1,2» группа бўлиб ишламоқда. Карталар кенг ва текис, машиналарнинг ҳаракатига ҳеч нарса халақит бермайди. Дастлабки икки эгатдан бошлаган машина қайтишда бешинчи ва олтинчи эгатдаги, учинчи айланишида тўққизинчи ва ўнинчи қатордаги пахталарни теряпти. Иккинчи машина эса, ораларда қолган эгатдаги ҳосилни териб олмоқда. Пахта тоза терилмоқда, ерга тўкилмаяпти ҳисоб. Машинанинг ишидан мамнун бўлган бригадир завққа тўлиб сўзлайди:

— Терим машинасининг группа бўлиб ишлаши, худди ерни загон усулида ҳайдашга ўхшар экан. Бунда механик - ҳайдовчининг масъулияти ошади. Камчилигини дарров билади, бири-бирига ўргатади.

Олтин кузнинг илиқ ҳавосида, сўлим далаларда кезиш қандай кўнгилли. Тўкин фаслнинг кишига ором беришини яхши биламиз. Шундай кезда қовун сайилида, хирмон тепасида неча марталаб бўлганмиз. Лекин, бунақа завқ бермасди. Бу галгиси бошқача, ҳозирги маъмур кузда инсон меҳнати билан техника қудрати бирикиб, маҳсулимизни тағин ҳам кўпайтирган ва унинг шаънини улуғлаган. Бу ерда ана шунинг реал мазмунини кўриб турибмиз. Бармоқ қайдаю, шпиндел қайда, этак қайдаю, бункер қайда. Пахтачилигимизнинг ҳозирги тараққийсини, айниқса истиқболини ўйласак, фақат бир нарсани — машинани танлаб оламиз. Албатта шундай бўлади! Буни ҳозир шу ердаги ҳақиқат кўрсатиб турибди.

Ахир, совхоз бу йил давлатга салкам 16 минг тонна пахта беради. Бунинг ярмини машина теради. Бу ҳам оз. Чунки, одамлар терган пахта тарози босмаяпти. Машина ҳамма пахтани терадиган бўлганда, олтин кузнинг «оқ олтин»и барвақт йиғиштириб олинади.

Мана, совхознинг кенг далалари, яхлит карталар. Бошқа бўлим, бригадаларда ҳам теримда асосий куч — машина. Теримчилар ондасонда кўринади. Айтишларига қараганда, совхозда 114 та машинанинг ҳаммаси ишга туширилган.

— Шу теримчилар ўрнида ҳам машина бўлса эди! — деди ҳамроҳим. У дам машиналарга, дам теримчиларга қараркан, худди бир нарса ёнига тегиб кетиб, ғаши келаётганга ўхшарди.

— Албатта бўлади! — деди иккинчи ҳамроҳим. — Кўряпсизми, машина теримда асосан ҳукмронликни эгаллаяпти. Буни мен ҳар лаҳзада сезиб турибман. Бу хайрлик. Кети яна яхши бўлиб кетаверади.

Биз совхознинг 6-бўлимидан қўзғолгач, тўғри Тошкентга қайтмоқчи эдик. Ўзаро суҳбатдан кейин совхоз марказига яқин картада узоқ туриб қолдик. Бу ерда бир группа машина ишларди. Агрегатлар бири уёққа, бири буёққа ўтади. Бир машинанинг рулида ёш қиз, эгатдан кўзини узмай боради. Ҳар замонда ёнига мағрур боқиб қўяди. Қизнинг машинаси яқинида бир пас турдик. Шпинделлардан ўтган пахта труба орқали бункерга отилиб тушаркан, тезлиги кўзни толиқтиради.

Кетгимиз келмасди. Терим машинасининг ишини ғойибона эшитган ҳар бир киши, унинг ишини ўз кўзи билан кўрганда, беҳосдан «мўъжиза» деб юборади. Ҳа, бу мўъжиза! Шундай «мўъжиза»ки, буни ижодкор халқимиз ўзи яратган, уни ўзи бошқаряпти.

Қиз картадан икки марта ўтгунча турдик. У машинасини хирмонга бурди. Бункер тўлган эди.

Ҳабиб НУЪМОН,
«Оққўрғон» совхози.

Бугун Мирзачўлда

ҚЎРИКДА ЯНГИ СОВХОЗЛАР

«Янгиерводстрой» трестининг 5-қурилиш-монтаж бошқармаси механизаторлари қўриқ ерларда ташкил этиладиган янги 3 та совхоз майдонида ер текислашни ҳамда коллектор, зовур тармоқлари қурилишини тез суръатлар билан олиб бормоқдалар. Бу совхозлар пахтачиликнинг тажриба хўжаликлари бўлади. Бу ерда чигит экиш, ғўзани парвариш қилиш ва ҳосилни йиғиб-териб олишда Ватанимиз фани ва техникасининг энг сўнгги ютуқлари кенг қўлланилади. Пахта майдонларини сунъий ёмғир ёғдирувчи машиналар ва эгилувчи шланглар билан суғориш назарда тутилади.

Бу учта янги совхоз келаси йилнинг баҳоридан 11 минг гектардан ортиқ қўриқ ерга чигит ва бошқа қишлоқ хўжалик экинлари экади. Бу плантациялар ҳозирги вақтда қурилаётган Жанубий Мирзачўл канали орқали суғорилади.

ВЕРТИКАЛЬ СКВАЖИНАЛАРДАН СУВ ОЛИНМОҚДА

«Социализм» совхозининг қўриқ ерларида 50-70 метр чуқурликдаги 5 та янги скважина ишга туширилди. Бу тажриба скважиналарнинг ҳар биридан секундига 40-100 литр сув чиқариб олинаётир. Бундан ташқари, вертикаль скважиналар ёрдами билан ер юзига яқин бўлган сизот сувлари ердан қочирилади. Скважиналар орқали чиқарилган сув пахта майдонларини суғоришда фойдаланилади. Ҳисобларга қараганда, ана шу бешта скважина 500 гектар қўриқ ерни суғоришга етадиган сув чиқаради. Ҳозирги вақтда совхозда яна 7 та вертикаль скважинанинг насос ускуналари монтаж қилинмоқда.

ШЎР СУВДАН ФОЙДАЛАНИБ...

«Главголодностепстрой» нинг дарахт ўтказиш ва кўкаламзорлаштириш бошқармаси тажриба хўжалиги Янгиернинг шимолий қисмида экинларни суғоришда шўр сувлардан фойдаланиш бўйича тажриба ишларини олиб бормоқда. Хўжаликдаги барча экин майдонлари зовурлардан олинган шўр сув билан суғорилади.

Икки йил давомида олиб борилган тажриба шуни кўрсатдики, шўр сув экинларнинг ҳолатига ва уларнинг ривожланишига салбий таъсир кўрсатмас экан. Масалан, тажриба майдонида ўстирилган ғўзанинг ҳар гектаридан 30 центнердан кўпроқ пахта ҳосили етиштирилди. Хўжаликда 18 гектар майдондаги узум ва мевали боғлар нормал ривожланмоқда.

Е. ГОДОВИКОВ.

Тошкент тўқимачилик комбинатининг 1- тўқув фабрикаси тўқувчилари ҳар қачонгидан баракали ишлашяпти. Фабрикада илғорлар сафи тобора кенгаймоқда. Моҳир ишчи ўртоқ М. Эмирсалиева шулар жумласидандир. У смена топшириғини 120 процентга етказиб адо этмоқда. Суратда: М. Эмирсалиева иш устида.

М. Комлев фотоси.

ҚИШГА ТАЙЁРМИСИЗ?

ҲАЛИ ҲАМ ВАҚТ ҒАНИМАТ

Белгиланган планларнинг ортиғи билан бажарилиши кўп жиҳатдан корхоналарнинг бир меёрда ишлашига боғлиқ. Буни яхши тушунган қатор завод ва фабрикаларнинг коллективлари қишни кам-кўстсиз кутиб олиш учун тайёргарлик ишларини қизитиб юбордилар. Тошкент тўқимачилик комбинатида ҳам қиш мавсумида бир меёрда ишлашни таъминлайдиган тадбирлар амалга оширилмоқда.

Комбинатнинг 1-ва 2-йигирув-тўқув фабрикаларида тайёргарлик ишларининг бориши билан танишиб чиқайлик. Электр бўлими коллективи 1-йигирув-тўқув фабрикасида ҳозирнинг ўзидаёқ анча-мунча ишларни бажариб қўйди. Маълумки, қишда кундуз куни ҳам ёздагига нисбатан анча қоронғи бўлади. Цехда бу айниқса яққол сезилади. Шунинг учун ҳам электриклар цехлардаги мавжуд электр лампочкаларини кўпроқ ёруғлик берадиганлари билан алмаштириб бўлдилар.

Фабрикаларнинг сантехниклари ҳам ишни жадаллаштириб, иситиш тармоқларини ремонт қилишга киришдилар. Айрим жойларда аса осма ҳаво тўсиқлари ремонти тўла қўлдан чиқди.

Бироқ қатор бинокорлик материалларининг етишмаслиги электрик ва сантехниклар қўлини тутиб қолаётир. Ҳозир комбинатда ярим дюймали трубалар, вентиллар, полихлорвинилли шлангалар тахчил. Бу комбинат таъминот бўлимидаги (бошлиғи ўртоқ Егорова) ўртоқларга ҳам ойнадек равшан.

Шедларнинг конструктив қисмларини алмаштириш учун ҳар турли бўёқ ва замастка керак. Бироқ қиш яқинлашаётганига қарамай, таъминот бўлими раҳбарлари бу ҳақда чинакамига қайғирмаётирлар. Бугина эмас, бинокорлар учун толь, шифер, тунука, алиф мойи, дераза ойнаси ҳам совуқ сувдек зарур.

— Фабрикада, — дейди йигирув фабрикаси мудирининг ўринбосари ўртоқ Девликамова,— шед ва запас йўллар эшиклари ремонти тугатилгани йўқ! Ахир совуқ тушиб қолдику!

2-йигирув-тўқув фабрикасида ҳам қишга тайёргарлик юзасидан қатор тадбирлар амалга оширилди. Иситиш тармоқлари тўла ремонтдан чиқарилди. Синган дераза ойналари ўрнига янгилари ўрнатилди.

Шундай бўлса ҳам ҳали бу фабрикани қишга тўла-тўкис тайёр деб бўлмайди.

Ўтган йили 2-йигирув-тўқув фабрикасининг айрим цехларидан чакка ўтиб, бир қанча йигирув машиналари ва тўқув дастгоҳларида иш вақтинча тўхтатиб қўйилган эди. Афтидан комбинат таъминот бўлими раҳбарлари ўтган йилги сабоқлардан тегишли хулоса чиқариб олмаганга ўхшайдилар. Акс ҳолда шу кунгача 30 минг квадрат метр ўрнига атиги 4 минг квадрат метр томга рубиройт толь ёпилмаган бўлар эди.

Ҳали ҳам вақт ғанимат. Энди ваъдабозликдан амалий ишга ўтиш керак. Токи бинокорлар қишга тайёргарлик ишларини ўз вақтида тугатишлари учун зарур материаллар керагича етказиб бериладиган бўлсин. Бу ишда Ўзбекистон Совнархози ҳам ёрдамини аямаслиги керак.

Р. ИБРОҲИМОВ,
«Тўқимачилар овози» газетасининг секретари.

«ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ» материаллари изидан

„САЁҚ ЮРСАНГ, ТАЁҚ ЕЙСАН!“

«Тошкент ҳақиқати» газетасининг шу йил 18 сентябрь сонида босилган «Саёқ юрсанг, таёқ ейсан!» сарлавҳали танқидий мақола яқинда Ўзбекистон давлат эстрадаси бошланғич партия ташкилоти бюросининг махсус мажлисида ва эстрада коллективининг умумий йиғилишида муҳокама қилинди.

Мақолада халқ ҳофизи Маъмуржон Узоқов, солистлар Фахриддин Умаров, Жуманазар Бекжонов, музикачи Муҳаммаджон Мирзаев ва бошқаларнинг ўз шахсий бойликларини орттириш мақсадида тўйма-тўй юриб, катта пул олиб келганликлари, ман-манликка берилиб, совет санъати ходими шаънига доғ туширганликлари ва уларнинг айби билан бир неча концертлар ўтказилмай қолганлиги тўғри танқид қилинган.

Эстрада маъмурияти ва партия ташкилоти мақолада кўрсатилган танқидий фикрларни эътиборга олиб, эстрада ишини яхшилаш, йўл қўйилган камчиликларни тузатиш ва санъаткорларга нисбатан талабчанликни ошириш юзасидан амалий тадбирлар белгилади.

Эстрада дирекциясининг буйруғи билан Жуманазар Бекжонов ишдан бўшатилди, Фахриддин Умаровга огоҳлантириш билан қаттиқ виговор эълон қилинди, Маъмуржон Узоқов ва Муҳаммаджон Мирзаевларга виговор эълон қилинди. М. Узоқов, Ф. Умаров ва М. Мирзаев ўртоқлар ўзларининг нотўғри хатти-ҳаракатларини тан олиб, келгусида ҳалол меҳнат билан, йўл қўйган хатоларини йўқотиш тўғрисида коллективни ишонтирдилар.

Бундан ташқари, М. Узоқов, Ф. Умаров, М. Мирзаев ва Ўзбекистон давлат эстрадасининг бошқа ижодий ходимлари агар келгусида яна меҳнат интизомини бузсалар ва ярамас хатти-ҳаракатларга йўл қўйсалар, уларга нисбатан янада қаттиқроқ маъмурий чоралар кўрилажаги, ҳатто ишдан бўшатилиб, бундан кейин санъат ходимлари қаторидан ўрин берилмаслик ҳақида огоҳлантирилдилар.

Ўзбекистон давлат эстрадаси директорининг вазифасини бажарувчи
Ғ. МУҲАМЕДОВ,
Партия ташкилоти секретарининг ўринбосари
Т. ЖУМАЕВ,
Маҳаллий комитет раиси
А. АБДУЛЛАЕВ.

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИДА

Кўп йиллар давомида қурилиш соҳасида ишлаганликлари ва қурилиш ишларида эришган муваффақиятлари учун Ўзбекистон ССР Сув хўжалиги министрлигига қарашли «Узбекгидрострой» трестининг бошқарувчиси Николай Георгиевич **Каменев**, «Узбекгидрострой» трестига қарашли Туябўғиз сув омбори қурилиши бетончилар бригадасининг бошлиғи Каримжон **Ҳолиқов**, Ўзбекистон ССР Сув хўжалиги министрлигига қарашли «Ферганаводстрой» трестининг бош инженери Василий Федорович **Шпотин** ўртоқларга Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фармонига мувофиқ «Ўзбекистон ССР да хизмат кўрсатган қурувчи» деган фахрий унвон берилди.

Архитекторларнинг республика конференцияси

Яқинда шаҳар қурилиши бўйича Кремлда ўтказилган Бутуниттифоқ кенгаши совет меъморлари олдига бугуноқ коммунизм шаҳарларини қура бошлашдек олижаноб ва масъулиятли вазифани қўйди. Архитекторларнинг 5 октябрда бўлиб ўтган республика конференцияси Ўзбекистонда бу вазифанинг қандай бажарилиши ҳақидаги масалани муҳокама қилди.

Конференция бошланиши олдидан Округ офицерлар уйи залларида «Ўзбекистон шаҳар қурилиши» виставкаси очилган эди. Виставкада шаҳар ва қишлоқлар қиёфасини янгилаш юзасидан республика лойиҳалаш институтларининг энг муҳим ишлари кўрсатилди.

Конференцияда Ўзбекистон Архитекторлар союзининг раиси М. С. Булатов доклад қилди.

СССР архитекторлар союзи марказий правлениесининг аъзоси В. Н. Симбирцев конференция қатнашчиларига табрик нутқи билан мурожаат қилди.

Конференция СССР архитекторлари союзининг учинчи съездига делегатлар сайлади. Бу съезд шу йилнинг охирида Москвада бўлади. (ЎзТАГ).

БМТ Бош Ассамблеясининг XV сессиясида

НЬЮ-ЙОРК, 6 октябрь. (ТАСС). Бугун Нью-Йорк вақти билан соат 10-58 минутда (Москва вақти билан соат 17-58 минутда) Бирлашган Миллатлар Ташкилоти Бош Ассамблеясининг эрталабки ялпи мажлиси очилди.

Мажлисда умумий сиёсий дискуссия давом эттирилди.

Биринчи бўлиб Ироқ ташқи ишлар министри Ҳошим Жавод сўзга чиқди. Унинг нутқида мустамлакачиликка катта эътибор берилди. Жавод Африкадаги янги давлатлар Бирлашган Миллатлар Ташкилотига қабул қилинганлиги тўғрисида гапириб, мазлум халқларнинг сиёсий мустақилликка эришуви миллий озодликдан маҳрум бўлган ҳамма мамлакатлар босиб ўтадиган муқаррар йўл эканлигини кўрсатиб ўтди.

Ҳозирги кунда жаҳонда қарам давлатларнинг мавжудлиги ва бундай аҳволни куч билан сақлаб қолиш йўлида қилинаётган ҳаракатлар, деди Жавод, халқаро можароларнинг асосий сабаби бўлиб қолмоқда ва қолади.

Энг муҳими шуки, деди Ироқ делегациясининг бошлиғи, халқларнинг бу ассамблеяси тинчликка ва адолат бўлишига интилиб, можароларнинг шу асосий сабабини йўқотиш мақсадида дарҳол ва коллектив бўлиб ҳаракат қилиши ҳамда ҳанузгача ажнабийлар ҳукмронлигининг жафосини тортаётган миллион-миллион кишиларни қутқариши лозим. Ироқ вакили уқтириб айтдики, СССР Министрлар Совети Раисининг мустамлакачиликни тугатиш ҳамда мустамлака мамлакатларга ва халқларга дарҳол мустақиллик бериш тўғрисидаги таклифи жуда катта аҳамиятга эгадир. Инсоният тарихининг мана шу мушкул пайтида мустамлака ва ярим мустамлака мамлакатларни ва халқларни озод қилиш, деди у, жаҳон жамиятидаги можароларнинг ва ихтилофларнинг асосий сабабларини йўқотиш ишига қўшилган жуда катта ҳисса бўлади.

Ироқ ташқи ишлар министри дедики, миллатлар ўртасидаги ўзаро муносабатларнинг ўтмишдан мерос бўлиб қолган ва эскирган системаларига қарши халқларнинг қилаётган революциясини назар-эътиборга олмаётганларни оқлаш асло мумкин эмас.

Ироқ делегациясининг бошлиғи сессия қатнашчиларини Бирлашган Миллатлар Ташкилотини чинакам тинчлик қуролига айлантирмоқ учун ҳамма чораларни кўришга чақириб, сессия олдида халқаро кескинликни туғдираётган проблемалар турганлигини кўрсатиб ўтди. Хитой Халқ Республикасининг Бирлашган Миллатлар Ташкилотида вакиллик ҳуқуқидан маҳрум қилиб қўйилганлиги; Голландиянинг Ғарбий Ирианни ҳали ҳам оккупация қилиб турганлиги; Жазоирда бўлаётган уруш; Уммонда бўлаётган кураш; Фаластин масаласи ва Конгодаги аҳвол мана шундай проблемалардандир.

Ёппасига ва батамом қуролсизланиш тўғрисида 1959 йил 18 сентябрдаги совет таклифи, деди Жавод, жаҳоннинг кўп қисмларида кенг равишда қувватланди, чунки батамом қуролсизланиш давримиздаги сиёсий тангликни бартараф қилишнинг бирдан-бир йўлидир ва шундай бўлиб қолади.

Қўрқув ҳукмрон бўлган тинчликдан кўра, бизнинг фикримизча, қуролсизланиш орқали тинчлик ўрнатилиши маъқулроқ. Шу сабабли менинг ҳукуматим ёппасига ва батамом қуролсизланиш тўғрисидаги совет таклифини қувватлайди. Тинчликни ҳимоя қилиш, деб давом қилди Ироқ вакили, ҳозирги халқаро сиёсатда асосий масаладир. Агар жаҳон тинчлик проблемасига дадил кўз билан қарамоқчи бўлса, у, тинч-тотув яшаш сиёсатига амал қилиши лозим, чунки масалага мана шундай дадил қараш мамлакатлар ўртасидаги муносабатларни бузиб турган жуда кўп проблемаларни ҳал қилишнинг ҳақиқатан бирдан-бир йўлидир. Сиёсий ва социал системалари турлича бўлган давлатларнинг тинч-тотув яшаши мумкинлиги урушлар ўртасидаги даврда исбот қилинди. Иккинчи жаҳон уруши капиталистик мамлакатлар билан социалистик мамлакатлар ўртасида эмас, балки капиталистик мамлакатлар ўртасида бошланганлигининг ўзи ҳам тинч-тотув яшаш сиёсатининг таъсирчанлигини кўрсатиб турибди. Шундан бери тинч-тотув яшашнинг мазмуни тағин ҳам равшан ва бой бўлиб қолди. Бу сиёсат вазиятларга боғлиқ бўлган вақтинча сиёсат эмас, балки халқаро ўзаро муносабатларни ривожлантиришдаги умумий йўлдир.

Ирландия ташқи ишлар министри Эйкен сўзга чиқиб, Марказий Европада ва Яқин Шарқда «тинчлик районлари» тузишни таклиф қилди. Мана шу «тинчлик районларида» деди Эйкен, қўшни давлатлар ўз қурол-яроғларини чеклаб қўйишга, ўз территорияларидан барча чет эл қўшинларини чиқартириб юборишга рози бўлишлари ва шу шартларнинг бажарилишини Бирлашган Миллатлар Ташкилоти кузатиб туришига рози бўлишлари керак. Шу билан бирга Эйкен Марказий Африкада барча манфаатдор мамлакатлар мавжуд чегараларни куч билан ўзгартирмаслик, шу мамлакатларда атом қуролини жойлаштирмаслик, шу райондаги давлатларнинг қуролли кучларини чеклаб қўйиш, ўз территорияларига Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг қўшинларидан бошқа чет эл қўшинларини киритмаслик тўғрисида битимга келсинлар, деган таклифни ҳам киритди.

Эрталабки мажлиснинг охирида Норвегия ташқи ишлар министри Ланге сўзга чиқди. Ланге қуролсизланиш проблемасига тўхталиб, контролнинг техника масалалари билан «реклама ва пропагандага йўл қўймай» биринчи навбатда шуғулланиш лозим, деди ва шу тариқа ёппасига ва батамом қуролсизланиш масаласини тезроқ ҳал қилиш зарурлигидан делегатларнинг эътиборини четга буришга уринди. У, Ғарб давлатлари ёппасига ва батамом қуролсизланиш масаласини принципиал ҳал қилишга муттасил тўсқинлик қилиб келаётганликларига, бу масала ҳал қилинмаса, техника деталлари деб аталган масалани муҳокама қилиш натижасиз бўлиб чиқишига назар-эътибор қилмай умуман қуролсизланиш тўғрисидаги музокаралардан қуролсизланиш ва контролнинг техника деталларига ўтиш керак, деб очиқ айтди.

АҚШ ҲУКУМАТИГА СОВЕТ ҲУКУМАТИНИНГ НОТАСИ

СССР ташқи ишлар министрининг ўринбосари Г. М. Пушкин 6 октябрда АҚШнинг Москвадаги элчиси Л. Томпсонни қабул қилди ва унга Совет ҳукуматининг нотасини топширди. Бу нота Германия Федератив Республикасини ракета қуроли билан қуроллантириш масаласи юзасидан АҚШ ҳукуматининг 8 август нотасига жавобдир.

Совет ҳукумати, дейилади совет нотасида, Германия Федератив Республикасининг НАТО ниқоби остида қуроллантирилаётганлиги қонунга хилоф эканлигини яна айтиб ўтишни ва АҚШ ҳамда Ғарбдаги бошқа давлатларнинг Германия Федератив Республикаси билан тузган ҳар қандай сепарат битимлари Германиянинг таслим бўлиши тўғрисидаги декларациядан ва герман милитаризмининг ҳар қандай шаклда қайтадан вужудга келишига йўл қўймаслик тўғрисида иттифоқчиларнинг биргаликда қабул қилган бошқа битимларидан келиб чиқадиган мажбуриятларни Германия билан сулҳ шартномаси тузилганига қадар уларнинг зиммасидан соқит қилолмаслигини қатъиян таъкидлаб ўтишни зарур деб ҳисоблайди. АҚШ ҳукумати иккинчи жаҳон уруши тамом бўлган даврнинг ана шу халқаро-ҳуқуқ актларини бузиш ва поймол этиш билан, дейилади совет нотасида, герман милитаризми агрессиясидан оғир жафо чеккан халқлар олдида ўз ҳаракатларининг оқибатлари учун бутун жавобгарликни ўз зиммасига олади.

Совет ҳукумати, дейилади нотада, АҚШ ҳукуматининг тутган йўли хавфли эканлиги тўғрисида АҚШ ҳукуматини яна бир марта огоҳлантиришни ва Совет ҳукумати Ғарбий Германиянинг ракета-ядро қуроли билан қуроллантирилишига бефарқ қарамаслигини билдиришни ҳамда Совет Иттифоқининг ва унга иттифоқчи бўлган давлатларнинг хавфсизлигини таъминлаш учун, Европада ва бутун дунёда тинчликни таъминлаш учун жавоб тариқасида ўзи зарур деб ҳисоблаган тадбирларни кўришга мажбур бўлажагини билдиришни ўз бурчи деб ҳисоблайди. (ТАСС).

АМЕРИКА ҲУКУМАТИНИНГ ЯНА БИР НОДЎСТОНА ҲАРАКАТИ

СССР Ёшлар ташкилотлари комитетининг баёноти

АҚШ Студентлари саёҳати кенгаши ва Халқаро ёшлар туризми бюроси ўртасида бир-бирларига туристлар юбориш ҳақида тузилган битимга мувофиқ, шу йилнинг ёз фаслида АҚШ нинг 76 студенти Совет Иттифоқида бўлди. Уларга совет ёшларининг турмуши, меҳнати ва дам олиши билан танишиш учун кенг имконият берилган эди.

СССР Ёшлар ташкилотлари комитетининг матбуот учун берилган баёнотида айтиладики, совет давлат органлари ҳеч қандай тўсиқсиз ва кечиктирмасдан ҳамма Америка туристларига улар учун қулай вақтда визалар берди.

Ана шу битимга мувофиқ, дейилади баёнотда, шу йилнинг куз фаслида совет туристлари бир группасининг АҚШга бориши кўзда тутилган эди. Бироқ, АҚШ давлат департаменти шу вақтгача визалар бермади.

СССР Ёшлар ташкилотлари комитети Америка ҳукуматининг нодўстона янги акти ҳақида жамоат фикрига хабар бериб, барча совет ёшлари номидан туристлар юбориш ҳақидаги битимни амалга оширишга тўсқинлик қилаётган Америка маъмурларининг ана шу хатти ҳаракатларига ўз норозилигини билдиради. (ТАСС).

Нью-Йоркдан янги кинокадрлар

6 октябрда марказий телевидение орқали «Сўнгги ахборотлар»нинг навбатдаги махсус сони кўрсатилди. Унда Нью-Йоркдан олинган янги кинокадрлар намойиш қилинди. Миллионларча телетомошабинлар Совет Иттифоқи делегациясининг бошлиғи Н. С. Хрушчевнинг 1960 йил 3 октябрда БМТ Бош Ассамблеясининг ялпи мажлисида сўзлаган нутқини зўр қизиқиш билан кўрдилар ва тингладилар. Бу нутқда ўртоқ Хрушчев БМТ раҳбар органларининг структурасидаги масала юзасидан жавоб берган эди.

Экранда Н. С. Хрушчевнинг Нью-Йоркда бўлиши ҳақидаги телевизион хроника: БМТ Бош Ассамблеяси XV сессиясидаги совет делегацияси таклифларини табриклаган Нью-Йорк тинчлик тарафдорларининг намойиши, Н. С. Хрушчевнинг Африка студентларини қабул қилиши, Болгария делегациясининг бошлиғи Тодор Живков, Индонезия президенти Сукарно ва Эфиопия бош министрининг ўринбосари А. Абтеволд ўтказган қабул маросимлари ҳақидаги (бу қабул маросимларида Н. С. Хрушчев ҳозир бўлди) кинокадрлар ҳам кўрсатилди.

Охирида 4 октябрда БМТ даги совет ваколатхонасида Н. С. Хрушчев ўтказган қабул маросими ҳақидаги кинокадрлар кўрсатилди. (ТАСС).

ТЕКИНХЎРЛАРГА ШАФҚАТ ЙЎҚ!

БУЛАРГА ДИПЛОМ ҲАЙФ!

Қўчқор уйга жуда ҳомуш бўлиб кириб келди. Ўғлининг бу ҳолатини кўриб, онасининг рангида қон қолмади.

— Ҳа, нима гап, тинчликми ўзи? —шошиб сўради у ўғлининг юзига тикилиб.— Тошкентда қоладиган бўлдингми, ёки яна...

— Бу гал ҳам ишим ўнгидан келмади, — деди Қўчқор онасининг сўзини бўлиб. — Қишлоққа бориб ишлар эмишман. Анойисини топсин...

— Тўғри айтасан, нима Тошкентда иш-пиш қуриб кетибдими!— она зарда қилди. — Қўй, ўзингни кўп хафа қилаверма. Отанг келса айтиб қўяман. Шундай ишга киргизиб қўйсинки, ўшанда домлаларинг кўриб қойил қолишсин...

Шу-шу бўлди-ю, Қўчқор Тошпўлатов Октябрь «Райпишчеторги»га қарашли 26-рўшт магазинига жойлашиб олди. Мана энди кўрибсизки, «ман-ман» деган сотувчи бўлиб ишлаяпти.

Тошпўлатов харидорларга сўзини бермайдиган сотувчилардан. Унинг тўғрисида шикоят қилишгудек бўлса, уялмай-нетмай дипломини пеш қилади. «Тошкент давлат педагогика институтини тамомлаган дипломим бор, ҳа, яна сизга нима керак?» — деб мағрурланиши кишининг энсасини қотиради. Эссиз диплом-у, эссиз беш йил бекорга ўтган умр!

Қўчқорнинг ўзи билармикан, нақадар маънавий қашшоқ одам эканлигини. Йўқса, педагоглик касбини оёқ ости қилиб, мўмай даромад унадиган, шарақлатиб пул санайдиган йўлга ўтиб олармиди. Ҳа, Тошпўлатов эл манфаати учун эмас, ўз манфаати учун шу йўлни танлаган.

Институтни тугатганда, унинг билан бирга беш йил ўқиб, билим чашмасидан баҳраманд бўлган курсдошлари Ватан топшириғини бажариш учун жўнаб кетишди. Уларнинг бир группаси республикамизнинг узоқ областларига, чинакам ҳаёт қучоғига йўлланма олди. Бошқалари эса виждон амри билан қишлоқ мактабларида ёшларни ўқитиб, жамиятимизга катта фойда келтирмоқдалар.

Ҳа, уларнинг ҳақиқий меҳнат дафтарчасининг дастлабки варақларига ёзиб қўйишга арзигудек хизматлари бор.

Ҳаёт билан баравар қадам ташлаётган, ўз бахтини фидокорона меҳнати билан ўзи яратаётган шижоатли, ростгўй ва меҳнатсевар кишилар орасида Расулов каби қоқилиб яшаётганлар, афсуски, ҳали ҳам бор. Гарчи улар бармоқ билан санарли даражада бўлсалар-да, жамиятимизда яшаб келмоқдалар.

Бу йил Физкультура институтини тамомлаган ёш педагоглардан 32 йигит-қиз тайинланган жойга боришдан бош тортиб, устларига чанг қўнмайдиган жой қидиришиб юришибди.

Институт коллективи Е. Б. Калтуновага катта ишонч билдириб, Сурхондарё областининг Ангор районидаги ўрта мактабда физкультура ўқитувчиси бўлиб ишлаш учун йўлланма берган эди. Ҳафта кетидан ҳафталар ўтди. Мактабдагилар ёш мутахассисни сабрсизлик билан кутишди. Аммо ундан дарак бўлмади.

Калтунов унга билим бериб, вояга етказган жонажон институтини ҳам, бўлажак иш жойидагиларни ҳам алдади, кўзбўямачилик қилди.

Тошкентда қолиш тараддудида юрган Н. Қудратов, Қ. Мамажонов, В. Мартиненко каби ёшлар енгил-елпи ҳаёт кечиришни устун деб билдилар. Қийинчиликлардан қўрқдилар. Шу туфайли белгиланган иш жойларига бормадилар.

Тошкент Қишлоқ хўжалик институтини тугатган ёш агрономлар орасида ҳаёт сўқмоқларидан ўтишга ожиз, ҳар бир арзимас қийинчилик олдида эсанкирайдиган йигит-қизлар ҳам йўқ эмас. Агрономлик касбини ўзича хор деб билиб, Тошкентдаги телефон станциясига жойлашиб олган Г. Сафронова ҳар бир студент учун давлат қанчадан-қанча пул сарфлаб, нақадар катта ғамхўрлик қилаётганлигини билармикан? Билади, унга ақли ҳам етади. Фақат маънавий қашшоқлиги, эл-юрт олдидаги ўз бурчини тўла англай билмаслиги, қолаверса шахсий манфаатини умумдавлат манфаатидан устун қўйганлиги учун ҳам ана шундай қилди.

Х. Каримова, В. Шаповалов, Л. Юхименколар учун ҳам колхоз ёки совхозга бориб ишлаш машаққатли бўлиб туюлди. Бундай калтафаҳм, дипломли ёшлар Чет тиллар педагогика институти, Низомий номидаги Тошкент давлат педагогика институтини битириб, мустақил ҳаётга йўлланма олган ёш мутахассислар орасида ҳам учрайди. Улар ажойиб ҳаётимиздан орқада қолмоқдалар.

Бунга, бир томондан, олий ўқув юртларининг раҳбарлари ҳам айблидирлар. Чунки, айрим олий ўқув юртларида студентлар билан олиб бориладиган тарбиявий ишлар ҳозирги кун талаблари даражасида уюштирилмаётир. Партия, комсомол ва касаба союз ташкилотлари бу ишга фаол қатнашмаётирлар. Олий ўқув юртидагилар «Институт студентга диплом топширгунча жавобгар» деб ўйлашади. Аслида бундай эмас. Студентларни ишга жойлаштириш тақдири ҳам, уларнинг истиқболи ҳам олий ўқув юртларининг жонажон ишлари эканлигини унутмаслик керак.

Енгил-елпи ҳаёт кечиришга ўтиб олган бу дипломли эркатойларга нисбатан жамоатчилик нафратини кучайтириш вақти келиб етди.

«Ҳар бир йигит, ҳар бир қиз,— деган эди ўртоқ Н. С. Хрушчев комсомол XIII съездида сўзлаган нутқида — мактабда ўқиётганида ўзини меҳнатга, инсон учун, жамият учун фойдали бойликлар яратишга тайёрлаши лозимлигини билиши керак. Ҳар бир кимса учун ўз ота-онасининг мавқидан қатъий назар, битта йўл бўлиши,— ўқиши ва ўқишни тамомлаб, ишлаши лозим».

Кадрлар уларга эҳтиёж катта бўлган жойларга ишга юборилаётган экан, бу ҳар бир ёш мутахассис олдида турган шарафли ва муқаддас бурч ҳисобланади. Бу бурчни адо этиш эса халқ, Ватан ва партия ишончини оқлаш демакдир.

Осонлик билан бахтга эришиш йўлини қидириш асл ва ҳақиқий бахтни вужудга келтирмайди. Бахтни инсонга, халққа, ўз Ватанига бўлган муҳаббат, буюк ғояга садоқат яратади. Агар киши юксак маънавий сифатларга эга бўлса, у ҳеч вақт қийинчилик олдида ожизлик қилмайди. Аксинча, халқ иши учун курашга доим тайёр туради.

О. Д. РУСАНОВА,
Ўрта Осиё Политехника институтининг профессори.
А. АЛИЕВ,
«Тошкент ҳақиқати»нинг махсус мухбири.

ХАВФСИЗЛИК КЕНГАШИДА

НЬЮ-ЙОРК, 7 октябрь. (ТАСС). Бугун Хавфсизлик кенгаши Нигерия Федерациясини Бирлашган Миллатлар Ташкилотига қабул қилиш ҳақидаги масалани қараб чиқди.

Хавфсизлик кенгаши Нигерия Федерациясини БМТ аъзолигига қабул қилишни Бош Ассамблеяга тавсия этадиган резолюцияни бир оғиздан қабул қилди.

В. Гомулка Америка ташкилотида лекция ўқиди

ВАРШАВА, 7 октябрь. (ТАСС). Польша матбуот агентлиги мухбирининг Нью-Йоркдан хабар беришича, 5 октябрда БМТ Бош Ассамблеяси XV сессиясида қатнашувчи Польша делегациясининг бошлиғи Владислав Гомулка Америка ташкилоти —халқаро ишлар кенгаши томонидан таклиф этилди ва бу ерда халқаро аҳвол ҳамда Польшанинг ташқи сиёсати ҳақида лекция ўқиди.

М. ГЛЕЗОС РАФИҚАСИНИНГ ГРЕК ВА ЖАҲОН ЖАМОАТЧИЛИГИГА МАКТУБИ

АФИНА, 7 октябрь. (ТАСС). Манолис Глезоснинг рафиқаси — Тассия Глезу грек ва жаҳон жамоатчилигига мактуб билан мурожаат қилиб, унда ҳақсиз тарзда таъқиб қилинаётган Глезосни озод қилиш ишида мадад кўрсатишга чақиради. Тассия Глезу Глезоснинг афв сўраб ёзган аризаси афв кенгаши қарамоғида турибди, деб ёзади.

Тассия Глезу грек ва жаҳон жамоатчилигига шу вақтгача кўрсатиб келган қатъий мадади учун ўз миннатдорчилигини айтиб, жамоатчилик яна бир марта ёрдамга келади, деб ишонч билдиради.

ПРЕЗИДЕНТ СУКАРНО РИМГА КЕЛДИ

РИМ, 7 октябрь. (ТАСС). Нью-Йоркдан ватанига қайтиб кетаётган Индонезия Республикасининг президенти Сукарно бугун Римга келди. У Нью-Йоркда Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг сессияси ишида қатнашган эди.

Президент Сукарно Римда ғайри расмий визит билан бир неча кун бўлади.

Областимиз шаҳар ва қишлоқларида

ЗАРБДОР ҚУРИЛИШ УЧУН

ОҲАНГАРОН. Бу ерда қурилаётган цемент заводи ҳузурида малакали ишчилар тайёрловчи махсус курс ташкил қилинган эди. Курсни бу йил 250 киши тамомлади. Улар дурадгорлик, арматурачи, бетончи, сувоқчи ва бўёқчи касбларини эгалладилар.

Ишчилардан 150 дан ортиқ киши эса ўз малакасини оширди. Ҳозирда қурувчиларнинг катта бир группаси кранчи ва электр пайвандловчилар тайёрлаш курсларида ўқимоқда. (ЎзТАГ).

ОБОДОНЧИЛИККА 70 МИЛЛИОН СЎМ

СИРДАРЁ. Райондаги «Малик» тажриба хўжалиги посёлкасини обод қилиш учун етти йиллик охирига қадар 70 миллион сўм маблағ сарфлаш планлаштирилган. Шу маблағ ҳисобидан бу ерда катта қурилиш ишлари олиб борилмоқда. Посёлка қиёфаси кундан-кунга ўзгараётир.

Шу йилнинг ўтган ойлари ичида 200 тракторга мўлжалланган катта гараж, машина, тракторларни капитал ремонт қиладиган устахона қуриб битказилди. Посёлкада қад кўтарган ўн йиллик мактаб, марказий боқча, меҳмонхона ва клуб бинолари ҳам ўз кўрки билан ҳавасингизни келтиради. Бундан ташқари, 60 хўжалик учун кенг ва ёруғ янги уйлар қурилди. Шунингдек, водопровод ва электр линиялари узайтирилди.

Посёлкада етти йиллик охиригача мактаб-интернат, механизация техникуми бинолари қурилади, пахта заводи қад кўтаради, маданият ва истироҳат боғи барпо этилади. Хўжалик территориясидаги 50 километр йўл асфальт қилиниб, бўлимлар орасида пассажир машиналари қатнайдиган бўлади.

А. Набихўжаев.

САЙЛОВЧИЛАР НАКАЗИ БИЛАН

ОЛМАЛИҚ. Шаҳар Совети депутатлари сайловчиларнинг наказн бўйича кўпгина ишларни қилмоқдалар. Депутатлар сайланганидан бери ўтган бир ярим йил ичида Охунбобов, Матросов, Обводная ва бошқа бир қанча кўчаларга асфальт ётқизилди. Ленин ва Энгельс кўчаларида эса тротуарлар қурилмоқда. Кўпгина кварталлар ичида болалар майдончаси ташкил этилди.

Сайловчилар наказн бўйича юқоридагилардан ташқари шаҳарда мактаб, юз ўринли болалар боғчаси бинолари ва шифохона шаҳарчаси қурилди. Шаҳар аҳолисини сув билан таъминлаш юзасидан ҳам кўпгина ишлар қилинди. Шаҳарнинг бир қатор кварталларида водопровод колонкалари сони кўпайтирилди.

Наказларнинг ўз вақтида бажарилиши сайловчиларни хурсанд қилмоқда.

Э. Чудновский.

УНИВЕРСАЛЬ ТЕЛЕВИЗОР

— Қойил, Олег Петрович! Ажойиб ихтиро билан табриклаймиз!

Ёш инженер О. П. Кочневнинг уйига тўпланган ўртоқлари, ҳамкасблари у ясаган «ғалати» телевизорни кўриб ҳайратда қолишди. Бу телевизор шундай универсалки, ундан радио-приёмник сифатида фойдаланиш мумкин. Унинг магнитофонини ишлатиб, овозни ҳам ёзиб олиш мумкин. Унда пластинка ҳам қўйиб эшитса бўлади.

Чирчиқдаги қаттиқ қотишмалар ва ўтга чидамли металлар комбинатининг контроль ўлчов приборлари бўлимининг бошлиғи Олег Петрович Кочнев бу ихтироси устида узоқ вақт сабот билан ишлади. Махсус схемалар тузиб, керакли деталларни ўзи ясади. Кочнев телевизорининг оғирлиги катта-150 килограмм. Лекин ундан фойдаланиш жуда қулай.

Чирчиқ металлурглари таниқли ихтирочи талантли ва ташаббускор инженер О. Кочнев билан фахрланса арзийди.

Т. УРУНОВ.

Пойтахтимиздаги 2-силикат-керамика заводининг бадиий цехида тайёрланаётган буюмлар гўзаллиги, бежиримлиги билан донг таратмоқда. Улар ҳар йили халқаро виставка ва ярмаркаларда намойиш қилинаётир. Суратда: (чапдан) рассом Ҳаким Ёқубов ва 1-бадиий цехнинг старший мастери Камол Туропов ўртоқлар тайёр бадиий буюмлар сифатини кўздан кечиришмоқда.

М. Комлев фотоси.

ЯНГИ ПУЛЛАР ҚЎЛГА ТЕККАНДА...

1961 йил прейскуранти бўйича

1960 йил 1 ноябргача нарх-наволарни қайтадан ҳисоблаб чиқиш, иттифоқ ва республика органлари томонидан тасдиқланган 500 га яқин прейскурантни нашр этиб, жойларга юбориш лозим. Бу прейскурантларда ярим миллиондан ортиқ ҳар хил товарларнинг номлари бор. Савдо тармоқларининг ҳаммаси ўз вақтида янги прейскурантлар билан таъминланади ва Москва давлат универсал магазинидан тортиб, Камчаткадаги киоскагача — ҳамма ерда 1961 йил 1 январдан янги нархларда савдо қилинади.

Нархларни янги масштабда ҳисоблаганда товар баҳоси яхлитлаштирилади ва бунда аниқ, ҳамма учун маъқул бўладиган қоида қўлланилади. Агар нархдаги тийинлар касрли сонни ташкил этиб, янги пулда ярим тийиндан кам бўлса, у ҳисобга олинмайди. Агар бу каср сон ярим тийинга тенг бўлса, ёки ундан кўпроқ бўлса, баҳо тўла бир тийингача оширилади. Масалан, 6 октябрда эркаклар пальтосининг тугмаси 54 тийин, тароқ эса 1 сўм 45 тийин туради дейлик. 1961 йил 1 январда эса тугмача 5 тийин, тароқ 15 тийин бўлади.

Ҳар хил сортдаги унлардан тайёрланган айрим нон маҳсулотлари нархини яхлитлаштиришда халқнинг фойдаси кўзда тутилади. Масалан, 65 тийин, 1 сўм 35 тийин, 1 сўм 45 тийин, 1 сўм 55 тийин турадиган нон маҳсулотлари нархи янги йилдан арзонлашади (яъни 6, 13, 14, 15 тийин бўлади).

Сут, кефир ва бошқа сут-қатиқ маҳсулотлари, шунингдек юмшоқ сир нархлари ҳам яхлитлаштирилганда баҳоси арзонлашади. Масалан, 1 сўм 15 тийин турадиган бир шиша кефирни янги нархда 11 тийинга олиш мумкин. Ёки 55 тийин, 65 тийин, 1 сўм 15 тийин, 2 сўм 15 тийин, 2 сўм 55 тийин ва 3 сўм 15 тийин турадиган юмшоқ сирларни янги пулда 5, 6, 11, 21, 25 ва 31 тийинга сотиб олиш мумкин.

Сариёғ, қанд, кондитер, колбаса ва бошқа шунга ўхшаш маҳсулотларни харидорлар 100, 200, 500 граммлаб сотиб оладилар. Харидорлар ва савдо ташкилотларига қулай бўлишини кўзлаб, нархларни яхлитлаштирганда 100, 200 ва 500 граммлаб тортиш ҳисобга олинади. Бунда шу маҳсулотнинг амалдаги чакана баҳосининг ўртача ҳолати кўзда тутилади. Масалан, бир килограмм сариёғ 28 сўм 50 тийин турса янги нархда 2 сўм 85 тийин бўлади. Шу ёғдан 100 грамм сотиб олганда эса 29 тийин тўлаш керак.

Болаларнинг озиқ-овқат маҳсулотлари ва болаларга мўлжалланган ҳамма хилдаги товарлар нархини яхлитлаштирганда ҳам баҳо арзонлашади. Масалан, мактаб ўқувчилари рангли қаламлар наборини ҳозирги 85 тийин ёки 4 сўм 65 тийин ўрнига 8 тийин ёки 46 тийинга сотиб оладилар.

Бу ерда баҳосида 5 тийин бўлган ва янги нархда баҳоси камаядиган озиқ-овқат ва саноат товарларининг ҳаммасини санаганимиз йўқ. Лекин, бунинг натижасида халқимиз сезиларли даражада фойда кўради.

Ҳозирги нархда баҳоси 10 тийиндан кам бўлган нарсаларнинг янги баҳоси қандай белгиланади деган савол туғилиши табиийдир. Масалан, тикув игналари, конверт ёки ўқувчи перoларини олайлик. Битта игна ҳозир 2 тийин, перо 3, 4, 5 тийин, конверт эса 2,5 ва 4 тийин туради. Бу ўринда баҳони янгича нархда бир тийингача яхлитлаштириш уни бир неча баравар оширади. Юқорида айтилган қоидани қўлланганда эса ярим тийиндан кам бўлган нархни ҳисобга олмай, бу товарларни текинга беришга тўғри келади. Бунда ўлчов единицасини ўзгартириш энг тўғри йўлдир. Яъни, ҳозир 2,5 тийин турадиган игнанинг 5 тасини 1 тийинга ёки 4 тийин турадиган конвертнинг 5 тасини янги пулда 2 тийинга олиш мумкин. 12 варақли дафтар ҳозир 13 тийин туради. Янги нархда эса 16 варақли дафтарнинг иккитасини 3 тийинга сотиб оласиз.

Ёки бошқа бир мисол. Ҳозир гугуртлар 8, 10 ва 12 тийиндан сотилади. Янги йилдан бошлаб гугуртлар баҳоси 1 тийин бўлади. Демак, фабрикаларимизга фақат 60 чўплик гугурт ишлаб чиқаришга тўғри келади.

Транспортда юрганлик учун тўланадиган ҳақ ҳам янги системага кўчирилади. Масалан, пойтахтдаги трамвайда юриш учун янги йилдан бошлаб 3 тийин, троллейбус учун 4 тийин, метро учун эса 5 тийин тўланади.

СССР Министрлар Советининг нархлар масштабини ўзгартириш ва ҳозирги муомалада бўлган пулларни янгиси билан алмаштириш тўғрисидаги қарорида аҳоли даромадини қайта ҳисоблаш масаласига алоҳида эътибор бериш уқдирилган. Аҳолининг ҳамма пул даромадлари: тариф ставкалари, ишбай баҳо ва иш ҳақи, колхозчиларга тўланадиган пул, гонорар, пенсия, нафақа, стипендия, мукофот ва шунингдек меҳнатга тўланадиган қатъий суммаларда ифодаланган тўловлар ўндан бирга қайта ҳисобланади. Демак, ишчи нархларининг янги масштаби жорий қилинган шароитда ҳам ўзининг бир тийини бўлса ҳам меҳнат ҳақини йўқотмайди.

Меҳнатга ҳақ тўлашнинг ҳамма турлари янгича баҳо масштабида қайтадан ҳисоблаб чиқилгач, корхоналарнинг раҳбарлари бунинг натижасини ишчи ва хизматчиларга маълум қилишлари шарт, токи улар қайта ҳисоблаб чиқишнинг тўғрилигига ишонч ҳосил қилсинлар.

Шуни алоҳида таъкидлаб кўрсатиш керакки, илгари белгиланган пенсия ва нафақа пулларининг суммасида янги баҳо масштаби жорий қилинганда ҳеч қандай ўзгариш бўлмайди.

Юқорида кўрсатилган тадбирлар туфайли, олдиндан ҳисоблаб кўришга қараганда, мамлакатимиз аҳолиси (ҳозирги нарх-навони кўзда тутганда) йилига 115 миллион сўм фойда кўрар экан.

Шундай қилиб, янги баҳо масштаби амалга оширилганида аҳоли ҳамма табақаларининг реал даромадлари тўла сақланиб қолади.

В. ХВАЛИНСКИЙ,
СССР Молия министрлигининг старший экономисти.
(«Известия» газетасининг 7 октябрь сонидан қисқартиб олинди).

ФЕЛЬЕТОН

ҚОРА САРГУЗАШТЛАР

Суҳбат авжида. Қадаҳлар кетма-кет бўшаган сайин суҳбатдошларнинг чакаги ҳам тобора очилмоқда. Шу тўпда улар бамисоли шер. Филни чумолича фаҳм қилишмайди. Шунинг учун ҳам бу базми-жамшид қатнашчилари ўз қора саргузаштлари ҳақида ҳеч таб тортмай ҳикоя қилишади.

— 25 ёшга кирган бўлсам ҳам, — гап бошлади Гулзор проезд, Озод кўчасида яшовчи, кайфи ошиб қолган Раззоқ Орифжонов,— текин пул топишда мендан ўтадигани йўқ.

Хабарингиз бор, яқинда Ленинградда бўлдим. Бор-йўғи 20 кунда 100 та посилка олсам-а?! Смольний колхоз бозорида помидорнинг ҳар килограммини 12-15 дан пулладим. Тўғри, ишкали ҳам чиқиб қолди. Аммо буёғини қотирвордим. Милиция бўлимида паспортни қолдирдим-у, жуфтакни ростладим. Бунисига нима дейсизлар?

— Томорқанг йўқлиги очилиб қолса-я!

— Ховфсиниб сўради тоғаси Ортиқ Орифжонов.

— Суф сизга-е, шу юрак билан бизга улфат бўлиб ўтирибсизми? Буёғини ҳам тинчитиб қўйганман. Тинчлик маҳалла комиссиясининг раиси Абдусамат Маликов омон бўлсалар икки эллик справка нима деган нарса! Барака топсинлар, Абдусамат акам кўп шинаванда йигит-да! Ёру-биродарларнинг ҳам ҳожатини чиқариб турадилар, — деди у гердайиб.

— Қойил, ҳақиқатан абжирсан жиян,— деди ҳушини йиғиб олган тоға,— аммо ҳозир ман-ман деганларнинг ҳам думи тугилиб кетяпти. Ўша Абдусамат маҳалласидаги Қўчқор Умаровни билсанглар керак. Юлдузни бенарвон урадиган хилидан. Лекин у ҳам тумшуғидан илинди. Яқинда 542 килограмм узум билан қўлга тушди. Красноярск шаҳридаги бозорларни гуллатиб юрган шу эди. У ёқдан томорқасини аниқлаб берилсин деб, сўраб юборишибди. Ҳа, дарвоқе чўнтагидан 8 минг сўм пул ва 5 минг сўм аккредитив чиқибди. Дард устига чипқон деганларидек, Жарариқ кўча 11-а домкомда яшайдиган укаси Малик Умаровнинг бошига ҳам ташвиш тушиб қолди. 19 дона тери билан паққос қўлга тушиб ўтирса бўладими?..

Орифжоновнинг сўзи шу ерга етганда таом тортилиб, суҳбат бўлиниб қолди.

Келинг, ҳаромтомоқлар овқат билан овора бўлиб турганда, фурсатдан фойдаланиб сизларни Умаровлар оиласи, бу даврада ўтирганлар ва суҳбатнинг қисқача мазмуни билан таништириб қўйайлик. Бўлмаса булар ҳали-бери бизга гап берадиганга ўхшамайдилар.

Ака-ука Умаровлар ёшликдан текин пулга тузоқ қўйишди. Мана энди иккиси ҳам учар савдогар. Бири кўнчи, бири ҳўл мевапуруш. Каттаси остона ҳатлаб кўчага чиқмайди, кичиги аксинча, йил ўн икки ой шаҳарма-шаҳар санқиганн санқиган. Оталари Диёр Умаров кўп бадавлат одам. Қўш участка, қўшхотинлик. Ҳатто кичкина эрка ўғилчалари номига ҳам бир катта участкани атаб қўйибдилар.

Пахта кўча, Жонон проездидаги 11-уй ва 12-домкомдаги қўша-қўша ҳовли-жойлар буларнинг ҳаққига муҳирланган. Хуллас, бир оилага 8 та участка... Ҳўш, булар пешона тер тўкиб топилган ҳалол пуллар эвазигами?

...Ниҳоят навбат тегиб, даврадагиларни оғзига қаратиб ўтирган йигитча Тўлаган Нурмуҳамедовдир. У Ҳамза кўча, 9-тупикдаги 67-уйда яшайди. 2-трамвай-троллейбус депосида ишлайди ҳам. Фақат хўжакўрсинга. Ҳали 24 ёшга тўлмаган бу ўспириннинг касби нима денг? Амирконпурушлик. Енг ичида мол сўядиган қассоблардан тери олиб, пул сузади. Оғиз кўпиртирса арзимаптими? Нима, даврада ўтирганлардан тили қисиқ жойи борми? Шу йилнинг июль ойида уйида 10 та амиркон тери билан қўлга тушган эди. Буни юзига солишармиди? Судланиб бир йил қамоқ жазосига тортилгани билан ҳозир очиқда бемалол таралла-бедод қилиб юрибди-ку!

Уйнинг тўрида савлат тўкиб ўтирган киши Комил Жамолов, Лангар кўча, Саркор проезди, 2-тупикдаги 24-уйда яшайди. У бу ерда ҳам одатдагидек, кўнчига ишлашни ким қўйибди деб, вайсаб ўтирибди. Июль ойида бу зоти шариф ҳам 16 та тери билан қўлга тушиб қолдилар. Лекин охири бахайр бўлди. Бирёғи ошна-оғайнигарчилик, қолаберса пулнинг зўри...

Мана бу ёнма-ён ўтирганларнинг бири Жарариқ кўча, 134-уйда яшовчи Восиғ Жуманов. Жуда туллак. Бўлмаса шу йилнинг июль ва август ойларида 20 та тери билан ушланиб ҳам, сувдан қуруқ чиқиб кетармиди?

Шериги — «XVIII партсъезд» фабрикасининг омбор қоровули Қобил Тоиров ҳам тегирмонга тушса бутун чиқадиганлардан эди-ку, яқинда 10 та йирик тери билан қўлга тушгач, қатиқни ҳам пуфлаб ичадиган бўлиб қолди.

Шу кунларда Қобилгина эмас, унга ўхшаган кўпгина текинхўрлар анча юрак олдириб қўйишибди. Билсак, бу йиғилишда гапнинг аввалдагиларга қараганда унчалик қовушмаётганига сабаб бор экан.

Яқинда 1-Май маҳалла комиссияси раисининг ўринбосари, Октябрь район 5-бўлим халқ судининг халқ маслаҳатчиси Камол Минаваровнинг ҳовлисидаги кўнчилик устахонаси фош қилинди. Уй эгасининг айтишича, у ҳовлисини Шермат Турсунов деган кишига ойига 500 сўмдан ижарага берган. Турсунов эса хусусий кўнчилик устахонаси очган. Унинг ўғли. 82-мактабнинг 10-синф ўқувчиси А. Турсунов тери ишлаб турган вақтда қўлга тушган. Устахонадан бор-йўғи «атиги» 53 та амиркон тери топилган.

Шундан сўнг бу воқеага қадар бир эмас икки марта ушланган «Пахтакор» стадионининг қоровули, Рязанская кўча 36-уйда яшовчи Мажид Бўронбоевнинг ҳам пайтавасига қурт тушиб қолди. Бугунги базми-жамшидга ташриф буюрмаганининг боиси ҳам шунда.

Ҳўш, ишламай тишлаётган, «бели бақувват» бойваччалар ҳозир қаерда экан дерсиз? Улар шу кеча-кундузда ҳам ўз устахоналарида пинҳона тери пиширишяпти, текин топилган пуллар ҳисобига айши-ишрат қилиб юришибди.

Текинхўрнинг бу тоифалари Октябрь район милиция ходимлари томонидан бир неча марта қўлга туширилган бўлсалар ҳам, қилмишларига яраша жазоланганлари йўқ. Жуманов, Бўронбоев ва бошқа қайта-қайта судланган савдогарларнинг дўпписи ҳамон яримта. Улар Октябрь район халқ судларининг меҳр-шафқатига орқа қилиб, ҳеч кимга сўз бермай юришибди. Қизиқ, наҳотки бу бели оғримай пул топаётганларнинг попугини пасайтириб бўлмаса?!

...Суҳбат охирлади. Унинг қатнашчилари яқин кунларда яна тўпланишга аҳдлашиб хайрлашдилар. Ишонамизки, энди улар базми-жамшидда, тўкин дастурхон устида эмас, тергов органларида, судда учрашадилар. Суҳбатнинг қолганини ҳам шундан сўнг ёзамиз.

Г. АЛЬМУҲАМЕДОВ,
Н. НАСИМОВ.

ОЧИҚ СУҲБАТ

Меҳнаткашлар депутатлари Тошкент шаҳар Октябрь район Советининг навбатдаги сессиясида депутатларнинг ўз фаолиятлари ҳақидаги ахборотлари тингланди.

137-сайлов округидан депутат қилиб сайланган слесарь Ориф Раҳимхўжаев биринчи бўлиб сўзлади. Унинг сўзи ҳаммани қизиқтирди. Раҳимхўжаев ўз округида мунтазам равишда бўлиб, сайловчилар билан суҳбат қилади, уларнинг талаб ва истакларини ўрганади.

Сайловчилар билан яқиндан алоқада бўлиш депутатга бир қанча принципиал масалаларни ижроия комитет муҳокамасига қўйиш имконини берди. Жумладан, унинг талаби билан Зарафшон маҳалласидаги кўчага асфальт ётқизилиб, олтита водопровод колонкаси ўрнатилди.

Раҳимхўжаев бирон шикоятни ҳам эътиборсиз қолдирмайди. Башарти қилинган шикоят тўғри бўлса, депутат унинг қондирилишини қатъий талаб қилади.

Раҳимхўжаев маҳалла комитети ишларини активлаштириш соҳасида кўпгина ишлар қилди. Сайловчилар депутатнинг пахтакорларга ёрдам бериш ҳақидаги даъватини қизғин қўллаб-қувватладилар. Маҳалла аҳолисидан 25 киши Оққўрғон районига бориб пахта териш истагини билдирди.

Сессия кун тартибига киритилган масала муҳим масала бўлиб, кўпгина депутатларнинг эътиборини ўзига жалб этди. Очиқ суҳбатда депутатлардан А. Шарипова, Г. А. Гуржиев, Х. А. Қурбонов, Т. Дадашев, Х. Сулаймоновлар сўзга чиқдилар.

Қабул қилинган қарорда сессия бошқа депутатларни депутат А. Раҳимхўжаевдан ўрнак олишга чақирди.

(ЎзТАГ).

Шу кунларда пойтахтимизда хатлар ҳафталиги қизғин ўтмоқда. Шаҳардаги бош почтамтнинг операциялар залида шу муносабат билан махсус хизмат столи ташкил қилинган. Бу ердан турли хил конверт, марка ва чиройли откриткаларни сотиб олиш мумкин. Суратда: махсус хизмат столи ходими Г. Р. Коган харидорлар хизматида.

М. Нуриддинов фотоси.

Телевизор экранида

9 ОКТЯБРДА

12.00. «Физкультура билан шуғулланинг».

12.20. Ўзбек тилида инглиз тилидан бешинчи дарс.

12.50. Саргузаштли фантастик фильм — «Икки океан сири» (биринчи серияси).

18.30. Сўнгги ахборот.

18.50. «Советская Украина» киножурнали.

19.00. Ўзбек тилида спорт эшиттириши.

19.20. «Нина Дорда куйлайди».

19.45. Киноповесть — «Иш йўлдан бошланади».

21.15. Пахтакорлар учун эшиттириш ва концерт.

Академик Р. Р. Шредер номидаги боғдорчилик, узумчилик ва виночилик илмий-текшириш институтининг ходимлари мева, узумнинг янги сортларини вужудга келтириш соҳасида катта иш олиб бормоқдалар. Суратда: институт лаборанткаси Инобат Мирзаҳмедова анорзорда.

Х. Ҳайтмуҳамедов фотоси, (ЎзТАГ фотохроникаси).

ҲОДИСА

Гуруч ўғрилари

Бектемир қишлоғи. Милиционер Абдували Умаров ўз постида мижжа қоқмай тонг оттирмоқда. Ғира-ширада велосипед етаклаб келаётган бир киши милиционерни кўрди-ю, ўзини четга олиб қочмоқчи бўлди. Бемаҳалдаги номаълум шахснинг бу ҳаракати ўртоқ Умаровни шубҳалантирди. Шунинг учун ҳам велосипедли кишини ушлаб, милиция идорасига олиб борди.

Текшириш натижасида унинг ёнидан чиққан иккита соат ҳам, велосипед ҳам ўғирланганлиги аниқланди.

Ўғри Николай Александрович Васельев деган киши экан. Унинг П. И. Смотряев ва Ф. Содиқов деган шериклари бўлиб, доим улар билан бирга ўғирлик, кишиларнинг мол-мулкини талаш билан шуғулланиб келар экан. Бу уч «дўст» Ўрта Чирчиқ райони ва Олмалиқ шаҳрига бориб, бир неча марта колхозчиларнинг гуручларини ўғирлашган. Улар бу молларни Қўйлиқ қишлоғида яшовчи Пак Рая деган аёлга арзон баҳода сотиб келганлар. У аёл эса ўғирланган гуручга анча қиммат нарх қўйиб, бозорда чайқовчилик қилиш билан кун кечирар экан. Пак Раянинг уйидан текшириш вақтида 20 қопдан ортиқ гуруч топилди.

Уч ўғри ва уларнинг ҳамтовоғини қўлга туширишда Ўрта Чирчиқ район милиция бўлимининг ходимлари Одилов, Убаев ва Умаров ўртоқлар катта ёрдам қилдилар. Область ички ишлар бошқармасининг буйруғи билан бу милиция ходимларига қимматбаҳо мукофотлар берилди. Гуруч ўғрилари эса жиноий жавобгарликка тортилди.

А. МИРПЎЛАТОВ,
милиция капитани.

Тошкентнинг томоша залларида

НАВОИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 9/Х да кундуз **Доктор Айболит**, кечқурун **Риголетто**, 11/Х да **Трубадур**.

ҲАМЗА НОМЛИ ТЕАТРДА — 9/Х да **Тоға-жиянлар**, 11/Х да **Имон**.

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — **Катта цирк томошалари.** Бугун 3 марта томоша кўрсатилади.

Таманго — қишки «ВАТАН» (кундуз ва кечқурун), «ФЕСТИВАЛЬ» (кеч соат 8 ярим ва 10 ярнмда), «МИР» (кеч 8 ва 10 да).

Шанбадан душанбагача — қишки НАВОИЙ номли, «СПУТНИК» (кундуз ва кечқурун), «МИР» (кеч соат 6 гача), «ИСКРА» (кеч 8-20 ва 10-20 минутда). ёзги НАВОИЙ номли (кеч 7-40 минутда).

Юлдузлар — «ЎЗБЕКИСТОН» (кундуз ва кечқурун), «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (кундуз соат 2 ва кеч 6-15 минутда), ПУШКИН номли (кеч 7 яримда), «УДАРНИК» (кеч 7-40 минутда).

Буюк Карузо — «СПУТНИК» (кундуз соат 1, 3, 5, кеч 7 ва 8 да).

Мистер Питкин душманининг орқа томонида — қишки НАВОИЙ номли (эрталаб соат 10 ва кеч 6-50 минутда), ёзги НАВОИЙ номли (кеч 9 ярнмда).

Минг қиёфага кирган киши — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун), ТЕЛЬМАН номли (кеч соат 9 ярнмда).

Янги Деҳли (1 ва 2-серия) — «ЎЗБЕКИСТОН» (кундуз соат 12 ва кеч 6 да).

Кинофильмлар прокати Ўзбекистон конторасн

КИНОТЕАТРЛАР ЭКРАНИГА

ГУЛЛАР ОЧИЛГАНДА

НОМЛИ ЯНГИ КИНОПОВЕСТЬ ЧИҚАРАДИ

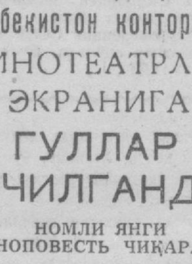

Сценарий автори — **Комил Файзуллин.**

Постановкачи режиссёр — **Комил Ёрматов.**

Оператор — **Г. Гарибян.**

Рассом — **В. Еремян.**

Композитор — **С. Юдаков.**

Ролларда:

С. Азаматова, А. Жалилов, М. Тохирий, Б. Зокиров, У. Бурхонов, Р. Пирмуҳамедов, Х. Умаров, Р. Сулаймоновалар қатнашади.

«Ўзбекфильм» киностудияси 1959 йилда ишлаган.

Редактор З. ЕСЕНБОЕВ.

«ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ» («Ташкентская правда») — орган Ташкентского обкома и горкома Коммунистической партии Узбекистана, областного и городского Советов депутатов трудящихся.

Редакциямизнинг АДРЕСИ:

Тошкент, «Правда Востока» кўчаси, 26. РЕДАКЦИЯ БЎЛИМЛАРИНИНГ ТЕЛЕФОНЛАРИ: коммутатор — 26334 ва 33262 орқали Партия турмуши бўлими — 140 Пропаганда бўлими — 34808, 136. Совет қурилиши бўлими — 136, Адабиёт ва санъат бўлими — 29040, 135. Қишлоқ хўжалик бўлими — 29040, 135. Саноат ва транспорт бўлими, Маданият бўлими — 34048, 132. Хатлар бўлими — 34048, 156. Маҳаллий ахборот бўлими—29040, 50, Секретариат—34808, 115, Эълонлар бўлими — 28142.

Р 08237. «Қизил Ўзбекистон», «Правда Востока» ва «Ўзбекистони сурх» бирлашган нашриётининг босмахонаси. Нашр. А. 1890.